TİP haberleri

Her ayın 1'inde ve 16'sında yayınlanır siyasî dergi

Türkiye İşçi Partisi Merkez Basın Bürosu adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:
Nihat SARGIN

ADRES: Mithatpaşa Cad. No: 63/1
Yenişehir — ANKARA

Basıldığı Yer: Nüve Matbaası

●

İÇİNDEKİLER

1 OCAK 1968
Yıl: 1 Sayı: 4 Fiatı: 75 Kuruş
Abone Şartı: Yıllığı 15 T.L.
Dış Ülkeler için Uçakla 50 TL

Genel Başkan Mehmet Ali Aybar'ın partililere yeni yıl mesajı

Partili kardeşlerim,

Geride bıraktığımız yıl da, fukara halkımıza hiç bir şey getirmedi: Pahalılık, işsizlik, bütün dertler, eskisi gibi devam etti. Amerikan hegamonyası devam etti. Ağa - komprador - bürokrat üçlüsünün tahakkümü devam etti. Ama, savaşımız da, gücünü artırarak devam etti. Amerikan emperyalizmine karşı açtığımız mücadele, gittikçe genişleyen halk kütlelerinin katılmasıyla, daha tesirli bir hal aldı. Partili - partisiz gençler; Ankara'da, İstanbul'da, İzmir'de ve başka şehirlerimizde, Amerika'nın Türkiye'den çıkıp gitmesi için gösteriler yaptılar.

NATO'dan çıkmamız ve ikili anlaşmaların feshi için yürüttüğümüz kampanya etkili olmaya başlamıştır. Daha düne kadar koyu NATO'cu, Amerikan'cı olan politikacılar, ağız değiştirmeye başlıyorlar. AP. iktidarı bile, ikili anlaşmaların, bağımsızlığımızla bağdaşmayan hükümlerinin değiştirilmesi için uğraştığını söylüyor.

Ama bizden başka hiç kimse; «NATO'dan çıkmalıyız! İkili anlaşmaları feshetmeliyiz Yurdumuzdaki Amerikan üslerini temizlemeliyiz ve de temizleyeceğiz» diyemiyor. Diyemez de; çünkü son tahlilde, bu baylar, Amerikan emperyalizmine dayanan bugünkü bozuk kap - kaç kapitalizminden yanadırlar. Kapitalizmden yana oldukla için de, NATO'ya, ikili anlaşmalara karşı çıkamıyorlar.

Sosyalizm, geçen yıl, köylere biraz daha girdi. Köy kahvelerinde tartışılan bir konu haline geldi. Son yaptığımız doğu gezisinde, uğradığımız hemen her köyde, İşçi Parti'lilere, yani sosyalistelre rasladık. Bu, son derece önemli bir gelişmedir.

Sosyalizmi, işçi sınımız da iyice benimsemeğe başlamıştır. Meselelerinin, ancak düzeni temelden değiştirmek, sosyalizmi kurmakla çözümleneceğini kavrayan işçi kardeşlerimizin sayısı, büyük ölçüde artmıştır. Sosyalist bir örgüt olan DİSK'in kuruluşu, bunun en canlı delilidir. Tek kurtuluş yolunun sosyalizm olduğuna inanan vatandaşlarımızın sayısı, hızla artmaktadır. Türkiye'nin ağırlık noktası sosyalizme doğru kaymaktadır.

İkinci Millî Kurtuluş Savaşı'mızın, sosyalizm için yürüttüğümüz mücadeleden ayrılmadığını, ayrılamayacağını biliyoruz. Birinci Millî Kurtuluş Savaşı'nı kazandıktan sonra, yeniden emperyalizmin boyunduruğuna düşmüş olmamız, bu iki mücadelenin birbirinden ayrılmayacağını bize öğretmiştir. Mücadelenin birliğini bölerek; hem millî kurtuluş, hem sosyalizmi tehlikeye düşü-

(Devamı 7. ci sayfada)

M. A. Aybar

CÜCE POLİTİKACILAR

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali AYBAR Balıkesir ve Manisa il kongrelerine bir mesaj göndermiştir.

Sevgili Kardeşlerim,

Emekçilerin hızla uyanıp Türkiye İşçi Partisine sarılmaları ağaları, kompradorları, bürokratları ve bunların çıkarlarını savunan cüce politikaları, yani toplumumuzun çürümüş sınıf ve tabakalarını çılgına çevirmektedir. Bunlar çürümüşlüklerini gizliyen sessizlikten hoşlanırlar. Her şeyin ortaya döküldüğü, gerçeklerin konuşulduğu ortamlardan, vebadan korkar gibi korkarlar. Çürümüş olmayı kabul etmezler. Çürümüş oldukları için acz içinde olduklarını değil, kendilerine çürük dendiği içinu acze düştüklerini sanırlar ve çürüdükçe etrafa saldırırlar.

Bunlara bakılırsa: «Her iş yolunda gidecektir, ama Türkiye İşçi Partisi işleri bozmaktadır.» ve arkasından malûm tehditler :

«Her şeyi biliyoruz. Kanunun pençesinden kurtulamıyacaklar. Ve saire.»

Bu zavallı suçlama ve tehditler Türkiye İşçi Partisi kurulduğundan beri sürüp gider. Ve bizim tehditlere cevabımız «Hodri Meydan!» diyip kervanı yürütmektir.

Cüceleri çılgına çeviren, çürümüşlerin rahatını kaçıran gerçekleri, olayları bir kere daha özetleyelim:

Türkiye'de düzen bozuk: İşçisi, köylüsü, zanaatkârı, esnafı, arkasız memuru, dulu yetimi ve namuslu aydınıyla bütün emekçi sınıf ve tabakalar işsizlikten, hayat pahalılığından, güvensizlikten, bakımsızlıktan, eşitsizlikten, horlanmaktan şikayetçi Bunların karşısında dünya nimetlerinden bol bol yararlanan bir avuç toprak ağası, komprador, bürokrat... Durumun rakkamla ifadesi şu :

Nüfusun % 2 si milli gelirin % 33 nü almakta ve en az kazananla en çok kazanan arasında 22 bin kat fark bulunmaktadır.

Bu neden böyledir? Açıkladınız mı nedenleri: Toprak, bir avuç ağanın elindedir; dış ticaret, bankacılık, sigortacılık, yoluyla bir avuç komprador haksız kazanç sağlıyor; toplumun çarkı bu haramilerden yana dönüyor dediniz mi... Cüce politikacılar yaygarayı basarlar: «Sınıf yaratıyorlar, sınıf kavgasını kışkırtıyorlar» diye...

SINIFLAR VARDIR ve ANAYASA ÇERÇEVESİNDE MÜCADELE EDERLER :

İstedikleri kadar bağırsınlar. Sosyal sınıflar vardır ve bu sınıflar mücadele halindedir, Anayasamız sosyal sınıfların varlığını da, mücadele halinde olduğunu da kabul etmiştir. Sınıflar canlı varlıklar olduğundan mücadele halinde olmaları tabiidir. Anayasanın grev ve toplu sözleşmeden bahseden 47. maddesi: «İşçiler, işverenle olan münasebetlerinde, iktisadi ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyla toplu sözleşme ve grev haklarına sahiptirler» demektir. Keza 12. ve 4. maddeler de sınıfların varlığını kabul eder. Ancak mücadelenin Anayasa dışı yürütülmesi ve egemenliğin bir tek sınıfın tekelinde bırakılması yasaklanmıştır. Üstelik Anayasa'mızın 2. maddesi de sosyal devletin iktisaden zayıf olan işçiden, emekçiden yana olmasını emreder. Bu gerçekleri dile getirdik mi; emekçi sınıfların haklarına sahip çıkarak devlet yönetimine ağırlıklarını koymalarını istedik mi; ve de emekçiler uyanıp örgütlenmeye başladılar mı; cüce politikacılar tehdit savurmaktadırlar. Tehditlere pabuç bırakmayız. Onlar da bilirler bunu. Biz «Anayasaya saygılı olun» deriz onlara. Ama Anayasaya saygılı olmak bu bozuk düzenin temelden değiştirilmesi demek olacağından, ağaların, kompradorların, bürokratların çıkarlarını savunan cücelerin işine gelmez, bu.

MİLLET BÜTÜNLÜĞÜ ve SOSYAL GERÇEKLER :

Gene biz : «Çeşitli din ve mezheplere, etnik guruplara mensup vatandaşlarımıza farklı muamele yapılmasın» dedik mi, cüceler feryadı basarlar: «Milleti bölmeye, vatanı parçalamaya kalkışıyorlar; Kürtleri kışkırtıyorlar; Sünni-Alevi çatışmasını körüklüyorlar» diye. Biçare cüceler. «Kaderde, kıvançta, ve tasada ortak, bölünmez bir bütün halinde milli şuur ve ülkü etrafında toplanmanın» mutluluğunu bir türlü kavrayamazlar. Bu kavramları da çürümüşlüklerini örtmek için kullanmaya kalkışırlar.

Milletin bütünlüğü, sosyal gerçekleri yok saymak ve yok saymak için de sindirme politikası gütmekle sağlanamaz. Bu kahır ve sindirme politikası Anayasaya aykırıdır. Anayasanın 12. maddesi dilinden, mezhebinden dolayı vatandaşlara farklı muamele yapılamıyacağını yazar. Dilinden dolayı, mezhebinden dolayı vatandaşa farklı muamele yaptınız mı asıl o zaman korkulan akibetlerle karşılaşılır. Sindirme politikası akıllı bir iş değildir. Tarihin hiçbir döneminde kârlı olmamıştır. Ama 20. yüzyılın ikinci yarısında, felâketlere yol açacağı muhakkaktır. Cüce politikacıları akıllarını başlarına toplamaya davet ederiz.

T.İ.P. in DOĞU SORUNLARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞÜ :

Partimizin bu konularda görüşü açıktır. Ve geçerli tek çıkar yol da budur. Kürtçülük, Alevilik sorunlarına Anayasanın 3. maddesi ışığında yani Türkiye Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğu esasından hareket edilerek, 12. maddesinin eksiksiz tastamam uygulanmasıyla çözüm bulunur. Ana dili Kürtçe olan vatandaşlarımıza — ki sayıları 2 milyonun üstündedir — ve Alevi mezhebinden olan vatandaşlarımıza — ki sayıları 10 milyonun üstündedir — iki numaralı vatandaş muamelesi yapılamaz; yapılmamalıdır. Sünnî mezhebinden ve ana dilleri Türkçe olan vatandaşlarımız ne gibi haklara sahipseler onlar da ayni haklara sahiptirler; ve bu haklar, Anayasa teminatı altındadır.

Milli varlığımızın gerçekten korunması, ancak Anayasaya saygılı ve böylesine özgür bir politikayla sağlanır. Tahakküm politikası, baskılar, ezgiler varlığımız için tehlikeli tepkilere yol açar. Cüce politikacılar bunu böyle bilsinler.

Doğu sorununun temelinde ekonomik nedenler yattığını bin kerre tekrar ettik. Doğunun geri bırakılmışlığının bu bozuk kapitalist düzenin bir sonucu olduğunu söyledik. Kâr peşinde olan olan bu düzende Doğuya yatırım yapılamaz; çünkü kârlı değildir; çözüm bu düzenin değişmesi, yani kapitalizmden sosyalizme geçilmesiyle bulunacaktır dedik. Doğulu emekçiyle batılı emekçilerin çıkarları ortak ve kardeş olduklarını bin defa tekrarladık. Doğulu vatandaşların tertipledikleri mitingleri emekçi halk kütlelerinin Anayasadaki haklarını kullanarak, Anayasaya sahip çıkışları olarak selamladık.

KAZDIKLARI KUYUYA KENDİLERİ DÜŞECEKLER :

Cüce politikacılar başbaşa vermişler: «Doğuda Türkiye İşçi Partisi hızla gelişiyor sizi de bizi de çökertti; nasıl edip de başına çorap örsek» diye düşünüyorlarmış. Elinizden geleni arkanıza koyamayın cüceler İşçi Partisinin kılına dokunamazsınız. Bizim her işimiz Anayasadan yana, açık, meydanda... Bizim başımıza çorap örmeğe kalkanlar, çorabı kendi başlarına örerler; ve kazdıkları kuyuya kendileri düşerler. Anayasayı çiğnemeye kalkışmanın cezası büyüktür; ve bu suçun zaman aşımı da yoktur. Tertipler tasarlıyan cücelerin dikkatini çekeriz.

Türkiye gibi geri kalmış, fakat halkı yüz yıllık politik tecrübelerden geçmiş bir toplumda, seçim kanunu oyunlarıyla postu kurtarmak, tarihi şartların acze düşürdüğü sosyal sınıfları çöküşten kurtarmak katiyen mümkün değildir.

Türkiye sosyalist olacaktır. Tarihin akışını kimse durduramaz. Seçim de ayak oyunu da kâr etmez; Amerika ya dayanmak da

Evet Amerikaya dayanmak da kâr etmez. Çünkü Amerika Türkiye'den çekip gidecektir. Çekip gitmek zorunda kalacaktır. İkinci milli kurtuluş mücadelemiz güçleniyor; Amerika'lıyı çepe çevre saran nefret çenberi her gün daralıyor. Türkiye NATO'dan çıkacaktır; ikili anlaşmalar feshedilecektir. Bağımsız, demokratik, sosyalist Türkiye'yi emekçi halkımız kendi elleriyle kuracaktır. Kendi gücünün bilincine varan halkımız güzel günleri getirecektir. Güzel günler yakındır.

Başarılar, sevgiler, saygılar.

Mehmet Ali AYBAR

TİP'in Bütçe görüşünü Aren açıkladı

1968 Malî Yılı Bütçe Kanun Tasarısı üzerindeki görüşmelere, Plan - Bütçe Karma Komisyonu'nda başlanmıştır. Komisyonda tasarı üzerindeki TİP görüşünü, Türkiye İşçi Partisi İstanbul Milletvekili Profesör Sadun Aren açıklamıştır.

Aren'in konuşmasını şöyledir :

MİLLÎ GELİR ARTIŞI

Aren, knouşmasının başında, Türkiye'deki millî gelir artışına değinmiş, sanayi alanına dayanmayan bu artışın devamlı olamayacağını belirtmiştir. Sadun Aren, bu konuda şunları söyleimştir :

«Öteden beri millî gelirimizde devamlı bir artış olmuştur. Bu, bizi geri kalmışlıktan kurtaramamıştır. O halde, sadece millî gelirin artışı yeterli bir başarı ölçüsü değildir. Zaten, bugünkü şartlarda, millî gelir artışını durdurmak güçtür, özel gayret ister. Millî gelir artışı, daha hızlı olmalıdır. Fakat, büyük artış sağlanınca, bunu kimesnin farkına varmayacağı şekilde yapmamalıdır. Yüzde 10 gibi bir artışı, yalnız istatistiklerde görmemeliyiz, hayatta da hissetmeliyiz.

Diğer unsur, artışın sanayie dayanmaması yani devamının garanti edilmemesidir.

Nihayet bu gelişme, adil bir şekilde dağılmalı, problemleri çözmelidir. Bunun aksine, yeni problemler yaratıp, mevcutları daha keskinleştirmemelidir.»

AP. BAŞARILI OLMAMIŞTIR

«Bu bakımdan, Adalet Partisi'nin icraatı, başarılı olmamıştır. Bunun sebebi, AP. iktidarının; mevcut ekonomik yapı ve düzeninin doğru olduğu, bu düzen içinde gelişmenin mümkün olduğu şeklindeki temel felsefesi, köklü reformlara yanaşmayan görüşüdür. Oysa, düzende bazı değişiklikler yapılmadan kalkınmaya çabalamak, mevcut hastalıkları büyütür ve giderek, kalkınmayı da önler.»

FİYAT ARTIŞLARI

Profesör Aren, bundan sonra, AP. iktidarının başarısız ekonomik politikasının nedenlerine değinmiştir. Fiyat artışları konusunda önemle duran Aren, özetle şöyle demiştir :

«Fiyat istikrarının iyi bir şey olduğu, fiyat istikrarsızlığının kötü bir şey olduğu hususunda herkes müttefiktir. Oysa, fiyat istikrarı sağlanamamıştır. Eylül ayları itibariyle bir yıllık devrede, toptan eşya fiyatları yüzde 5,8, Ankara Geçinme Endeksi yüzde 6,4, İstanbul Geçinme Endeksi yüzde 15,2 oranında artmıştır. Geçinme endekslerindeki artış, dar ve orta gelirli halkı daha çok etkileyen gıda maddelerinde daha çok olmuştur. Ankara'da gıda maddeleri yüzde 8,3 ve İstanbul'da ise yüzde 18,2 bahalanmıştır. Özellikle İstanbul Geçinme endeksindeki artışlar - ki, bütün ekonomiye sirayet edeceği muhakkaktır - önemsenmeyecek gibi değildir.

Ayrıca, toptan fiyatlarla, perakende fiyatlar arasındaki artış farkı da, ticarî düzendeki aksaklığın ölçüsüdür. Sadece bu olay, ticarette fahiş kârlar yapıldığını - bunun toptancı mı, yoksa perakendeci mi tarafından yapıldığı ayrı bir konudur-ortaya koymaktadır.

Fiyat artışlarının, önümüzdeki devrede şiddetlenerek devam edeceğini gösteren sebepler vardır.»

İHRACAT TIKANIKLIĞI

TİP Sözcüsü, ihracat artışındaki düşüklüğe de dikkati çekmiş, şöyle, demiştir :

«İhracatımızın gelişmesi, kalkınmamızın kilit taşlarından biridir. Dünyada da dış ticaret hacmi, mütemadiyen genişlemektedir. Gerekçeden de öğrendiğimize göre, dünya ticaret hacmi, 1963 - 1966 devresinde ortalama olarak yüzde 9 oranında artmıştır.

Bu yıl planda öngörülen artış gerçekleşse bile, bu, yüzde 4 civarında cüz'i bir orandan ibaret kalacaktır. Bu tempo ile gidilirse, hem millî gelire oranla ihracatın hissesi azalacak, hem de dünya ticaretindeki hissemiz, daha da küçülecektir.

Ayrıca, ihracatımızın kompozisyonunda da, sınaî mamuller lehine bir değişiklik olmamıştır. İhracatı geliştirmek için alınan bunca tedbirlere rağmen elde edilen bu olumsuz sonuç, bu tedbirlerin ne kadar havada şeyler olduğunu göstermektedir.

SOSYAL ADALET

Sadun Aren, bundan sonra, sosyal adalet konusuna değinerek, köyde ve kentte sosyal adaleti sağlayıcı gerekli tedbirlerin alınmadığını belirtmiştir.

Aren, bu konuda şunları söylemiştir :

«Gerek, köyde, gerek kentlerde, sosyal adaleti sağlayıcı temel tedbirler alınmamıştır. Bunlar, toprak reformu, tefeciliğin kaldırılması, üreticinin aracı tüccardan kurtarılması ve dış ticaretin, bankacılığın ve sigortacılığın devletleştirilmesi gibi hususlardır. Bu temel reformlar yapılmadan, iktisaden kalkınmayı sağlayıcı tedbirler alanınca; sosyal adaletsizlik daha artmakta ve bu durum, kalkınmayı köstekleme ktedir.

Gerçekten bir toprak reformu yapılıp, bu baz üzerinde köylüler kooperatifler şeklinde örgütlenmeden, tarımı makineleştirmek, köylüye ıslah edilmiş tohum dağıtmak, baraj yapıp toprağı sulamak ya da tarım kredilerini artırmak, hep büyük toprak sahiplerinin daha çok yararlanmasını sağlayacak ve topraksız ve küçük çiftçilerin durumlarını daha da kötüleştirecektir. Ya da kredilerin genel olarak artırılması, tefecilik önlenmemişse; onların gücünü artıracaktır. İhracat özel ellerde ise, ihracat artışı, bazı ihracatçı tüccarı zengin edecektir. v.b

İşte, hükümetin tutumu budur ve bundan ötürüdür ki, memlekette toprak kavgaları artmakta, (Doğu mitingleri, Viranşehir, Elmalı olayları) üretici hayatından şikâyet etmektedir. Yol yapımı bile, eğer toprak reformu ve kooperatifçilikle bir arada yürütülmezse, köyde adaletsizliği ve gerginliği artırmaktadır.»

İŞÇİ HAKLARI

Profesör Aren işçi hakları konusunda şöyle demiştir :

«İşçilerin meslekî mücadele vasıtaları olan sendikalaşma ve grev hakkı, işverenlerin ustaca oyunları ve hükümetin desteğiyle, işçi sınıfı aleyhine kullanılmağa başlanmıştır. Sendikalar bölünmektedir. İyi düşünülmeden ve gerekli diğer tedbirler alınmadan işçiye bazı haklar (kıdem, Sosyal Sigorta gibi) tanınması, bazı işyerlerinde işçilerin durumunu daha güvensizleştirmiştir. Pek küçük işyerlerinde de hem işçiyi, hem işvereni müşkül duruma sokmuştur.»

ESNAF VE MEMURLAR

«Aren, esnaf ve memurun durumuyla ilgili olarak da, şöyle demiştir :

«Özel sektörün teşvik ve himaye görmesi, gerek ticaret gerek imalât alanındaki küçük esnafın durumunu devamlı ve düzansiz bir şekilde kötüleştirmekte, onları işsizlik ve sefalete itmektedir.»

Çeşitli kamu kuruluşlarında çalışan memurların durumu da, işçi, köylü ve esnafınkinden daha iyi değildir. Aylık ücretler ve maaşlar düşüktür. Devlet Memurları Kanunu'nun malî hükümlerinin uygulanması meselesi, can sıkıcı bir yılan hikâyesi halini almıştır. Geçen yıl yapılan avans şeklindeki cüz'i zam, hem tatminkâr olmaktan çok uzaktır, hem de memurların yarısı kadarı bundan yoksun bırakılarak, bir huzursuzluk sebebi haline getirilmiştir. Memurlar, özellikle öğretmenler, ayrıca, siyasî baskılara da maruz bırakılmaktadırlar.»

ÖZEL YÜKSEK OKULLAR

«Kâr zihniyeti özel sektörcülüğün bütün millet hayatına hakim kılınması yönünde hükümetin gösterdiği çabalar, Özel Sektörün Yüksek Okullar kurma iznine de el atması sonucunu vermiştir. Birkaç yıl içinde mantar gibi çoğalan ve Anayasamıza da aykırı olan Özel Yüksek Okullar; gençlerin ve üniversitelilerin bilinen haklı tepkilerine yol açmış ve toplum hayatımızda neresinden bakılırsa bakılsın güzel olmayan müesseseler olarak sürüp gitmektedirler.»

GELİŞME ADALETSİZLİĞİ

Sadun Aren, bundan sonra, elbette bazı alanlardaki üretimin artmış olabileceğini, ancak bunların, aksaklıklara cevap teşkil etmeyeceğini belirtmiş, şöyle devam etmiştir :

«Bu saydıklarım, hükümet icraatının başarısız olduğu başlıca konulardır. Bunlara karşılık, çimento üretiminin şu kadar, demir üretiminin bu kadar artmış olduğunu söylemek, bir cevap teşkil etmez. Çünkü elbette, Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana olduğu gibi, bugün de, sonra da, memleketimizin ekonomisi bir miktar gelişmeye devam edecektir. Böyle bir gelişmenin - ki nitelik ve nicelik olarak bizi geri kalmışlıktan kurtaramamıştır - güdücüsü olmak, bir başarı değildir. Güdücüsü olmak diyorum; çünkü bu tip ve tempodaki bir gelişme kendiliğinden olmaktadır. Başarılı olacak hareket, gelişmeyi halkın yararına yöneltmek ve hızlandırmaktır. Zaten bu ikisi bir arada yürür. Yani gelişmenin adaletsiz oluşu, meseleleri çözeceğine mesele yaratması, hızını da yavaşlatır.»

TASARRUF BONOLARI

Aren daha sonra, tasarruf bonolarındaki bağışıklık sınırının 1.200 liraya çıkarılmasına değinmiş, bu tedbirin aslında büyük sakıncalar yaratacağını belirterek şöyle demiştir :

«Şimdi, hükümetin önümüzdeki devre için aldığı ve almayı tasarladığı bazı malî tedbirlere değineceğim : Bunlardan birincisi, tasarruf bonolarındaki muafiyet haddinin 1.200 liraya çıkarılmasıdır. İlk bakışta olumlu gibi görünen bu tedbir, aslında çok mahzurludur. Bir kere, borçlanmanın, devamlı bir devlet varidat kaynağı olması, çok yanlıştır. Bilindiği gibi, istikraza, devletler istisnaî hallerde müracaat ederler. Mahiyet itibariyle istikraz, devamlı varidat kaynağı olamaz. Nitekim, Eylül 1967 itibariyle, devletin, tasarruf bonolarından doğan borç yekûnu, 3 milyar 832 milyon liradır. Bunun yıllık faiz yükü 230 milyon liradır. 1971'den itibaren, ana paralar da ödenmeye başlayacağına göre, bu kaynaktan elde edilecek varidat, faiz ve itfaya gidecektir. Böylece bu çark gittikçe boşa işleyecektir. Bu yüzden, tasarruf bonolarını derhal vergi haline getirmekten başka çare yoktur.

Diğer taraftan, yüksek gelir sahiplerinin, devlet hizmetlerine, vergi değil de, borç vermek suretiyle iştirak etmeleri, sosyal adalete aykırıdır. Bunda hiç şüphe yoktur.»

ASGARÎ GEÇİM HADDİ

«Sadun Aren, bundan sonra vergi konusuna önemle değinmiş, 1963'ten bu yana bu konunun ertelenmiş, olmasını ihmal ve lakâydiyle açıklamıştır.

Aren şöyle devam etmiştir :

«Vergi alanında hükümetin getirdiği diğer kayda değer tedbir, asgarî geçim hadlerini yükselten kanunu bu defa ertelememiş olması ve dekont sistemidir. Bunlardan birincisi, 1963' te kanunlanmış bir durumun nihayet kabullenilişinden ibarettir. Ve kabul edilmiş olması, şimdiye kadar yapılmış olan ihmal ve lakaydiyi ortaya koymaktadır.

Dekont sisteminin, gelir vergisindeki indirimi hesaplama usulünden doğan adaletsizliği gidermesini memnunlukla karşılarım.

Ancak, bu gibi tedbirlerle sosyal adaletin gerçekleştirildiği, ya da bu yolda önemli adımlar atıldığı zehabına kapılınmamalıdır. Vergi sisteminde sağlanacak adalet, ekonomik düzenin yarattığı adaletsizliği tashih edemez. Sadece üzerinde ufak tefek rötüşler yapabilir.»

ÖDEME DENGESİ

«Aren'in ödeme dengesi konusundaki sözleri ise şöyledir :

«Üzerinde durmak istediğim diğer önemli bir konu, ödeme dengemizin durumu, yani dış iktisadî ilişkilerimizdir. 1968 programındaki ödemeler dengesi, tahminlerine göre, döviz gelirleri, 540 milyon doları ihracat ve 120 milyon doları da işçi dövizi olmak üzere 660 milyon dolardır. Gelir ise, 340 milyon liralık aleyhte bir farkla, 1 milyar doları bulmaktadır.

Hiç borç almadığımızı farzedersek, yapabileceğimiz ithalât, 485 milyon dolardan ibaret kalır. Bu kadar bir ithalatla, yani geçerli sayılan ithalâttan 340 milyon dolar eksik (yüzde 40) ithalâtla, işlerimizi bugünkü seviyede yürütemeyeceğimiz ve büyük sıkıntıya düşeceğimizde şüphe yoktur. Ekonomimizin en zayıf noktası burasıdır. Bu durum ıslah edilmedikçe, ne ciddi bir kalkınmaya ne de bağımsız bir dış politika izlemeğe imkân yoktur.

Kıbrıs meselesinin gerek ortaya çıkmasında, gerekse olumlu bir hal yoluna sokulamamasında genel olarak ekonomik güçsüzlüğümüzün; özel olarak da dışa bağlılığımızın büyük payı vardır. Ödemeler dengesini düzeltmek bakımından birinci unsur, ihracatı geliştirmektir. Diğer gelir kalemleri üzerinde etkide bulunmamız imkânları pek azdır. İşçi dövizleri, dışarı giden işçi sayısıyla ilgilidir ki, bunun üzerinde bizim etkimiz yoktur. Turizm ise, şimdilik, menfi bakiye vermektedir. (12 milyon dolar)

İhracatı geliştirmek için alınan tedbirlerin hiç bir faydası olmadığı, alınan neticeden bellidir. İhracatı geliştirmek için çok yönlü tedbirler almak lâzımdır. Bunların en önemlileri; mevcutları geliştirmekle yetinmemek, yeni pazarlara da yönelmektir. Sosyalist memleketler ve üçüncü dünya memleketleri bizim için yeni imkânlardır. Bu memleketlerle ticaret ilişkilerimizi köstekleyen siyasi mülâhazaları bir tarafa atmalıyız. Diğer bütün devletler böyle yapmaktadırlar. Üçüncü dünya memleketleri de önemli bir potansiyel pazardır. Buralarla şimdiden ilişki kurmalıyız.

İkinci önemli husus, döviz kuru politikasıdır. Bugünkü döviz kuru, özellikle mâmul madde ihracatımıza imkân vermemektedir. Vergi iadesi hususu, buna bir çare olarak getirilmiştir. Oysa bu yol, ne yeterince bir teşviki mutlaka sağlar, ne de memleketimiz için makul bir yoldur. Gerçekten, bizim gibi sanayii henüz kuruluş halinde olan memleketlerde üretim maliyetleri bir kararlılık arzetmez. Yani şu anda ucuz olan bir mal, gerçekten (geliştiğimiz takdirde) nisbî üstünlüğümüz olan bir mal olmayabilir. Bu sebepten, kendimizi vergi iadesiyle sınırlandırmamalıyız. Diğer bir deyimle, vasıtalı vergilerin iadesi suretiyle bulunacak maliyet, önemli bir maliyet değildir.

Kaldı ki, vasıtalı vergilerin iadesiyle maliyetin bir gerçekliği de yoktur. Eğer bir memleketin vergi sisteminde iadeye tabî vergiler ağır basıyorsa, maliyet başka türlü çıkar; basmıyorsa başka türlü çıkar.

İşte bu sebeplerden, mâmûl mallarımızın hangisini ve kaça satabilirsek, satmalı, ve fiyat farkını bütçeden ödemeliyiz. Bu takdirde, ihracatın devlet eliyle, ya da hiç değilse iştiraki ve kontrolü altında yapılması lâzım gelir.»

AİD VE MALİYE

«Aren bundan sonra, bir İstanbul Gazetesi'nden, Maliye Bakanlığı ile ilgili bir haber okumuş, İktisadî İşbirliği Genel Sekreterliği'ne yapılacak bir tayin için AID ile görüşbirliğine varıldığını belirten habere değinerek;

«Öğrenmek istiyorum; bu haber doğru mudur? Değişiklik yapılıp yapılmayacağı değil, bunun için AID ile temaslar olduğu doğru mudur? Doğru ise mahiyeti nedir? Bu haberin doğru olmadığını temenni ederim.

Ayni konuyla ilgili bir gazete haberine daha değinmek istiyorum. Bu ayın başlarında yapılmış olan konsorsiyum toplantısında, konsorsiyum üyelerinin İkinci Beş Yıllık Planımızı pek beğendiklerine dair bir haber. Diğer bazı gazeteler ise bunun tam aksini yazmışlardı. Sayın Başkan dünkü konuşmasında da ayni konuya değinmiştir.

Bunlarda, yabancı devletlere karşı yanlış bir tavır, aşağılık kompleksi diyebileceğimiz bir hal görüyorum. Planımızı konsorsiyum üyelerinin beğenmesi ya da beğenmemesi, bu vesikanın değeri hakkında hiç birşey ifade etmez. Az gelişmiş memleketlerin kalkınmasından yana olduğu bilinen tanınmış bir iktisatçı plânımızı beğenirse, bu birşey ifade eder. Memnun oluruz ve bununla iftihar ederiz. Ama, konsorsiyum üyeleri gibi her biri kendi memleketini temsil eden kişilerin plânımızı beğenmeleri ya da beğenmemelerinin hiç bir değeri yoktur. Çünkü, onların ölçüsü, Türkiye'nin yararı değildir. Belki kalkınmamızı isterler. Ya da yavaş kalkınmamızı isterler. Ya da daha yavaş kalkınmamızı isterler. Ya da şu yöne değil de bu yöne ağırlık vermemizi isterler. Bu konularda temsil ettikleri memleketlerin çıkarları olabilir. Hatta, şunu bu sebeplerden ötürü, emniyetle ve kesinlikle söyleyebilirim ki, konsorsiyumun beğenebileceği bir plân, kötü bir plândır.

Herşeyin temeli olan bağımsızlığın ilk şartı, kendimize güvenmektir. Yabancılar karşısında kendimize olan bu güvenin, hepimizde ve elbette ki hükümette de olmasını pek çok dilerim.

DEVELÜASYON

Develüasyon konusuna gelince, çeşitli vesilelerle belirttiğimiz gibi, memleketimizin çeşitli işlerini tek ve ayni bir kur üzerinden yürütmeğe ne tespit bakımından, cevaz vardır, ne de fiilen imkân vardır. Nitekim, halen memleketimizde dört çeşit kur vardır. Bu kurlar şöyledir :

İthalât kuru 9.90; seyahat kuru 13.50; işçi kuru 11.40; ihracat gibi diğer kalemlerde uygulanan kur 9.00 TL. Bu kur sayısını bir kaç tane daha artırmak ve bu kurları değiştirmek mümkündür. Düpedüz bir develüasyon yerine, bu şekilde hareket edilmesi yerindedir. Kurların ne miktarlarda değiştirileceği ya da yeni ne gibi kurlar ihdas edileceği konusunu şimdilik bir tarafa bırakalım. Yalnız bir hususu ısrarla tekrar edeceğim: Yabancıların Türkiye'de kazandıkları paraların transferinde en düşük kur uygulanmaktadır. Bu kur, döviz maliyetinin de altındadır. Yabancılara böyle bir bağışta bulunmaya hükümetin hakkı yoktur. Kaba bir hesapla, 1 doların maliyeti 950 kuruştur. Yabancı sermaye transferleri ise 30 milyon dolardır. Bu hesaba göre 15 milyon lira. Daha doğrusu, 1,7 milyon dolar ziyan edilmektedir.

BÜTÇE RAKAMLARI

Bütçe rakamları hiç bir özellik ihtiva etmemekte geçen yılların tabiî bir uzantısı bulunmaktadır. Konsolide masraflar, geçen yılınkilere göre yüzde 13.27 oranında artmıştır.

İç güvenlik hizmetlerine özel bir önem verilmiştir. Buna karşılık, sağlık, ortalama artışın altındadır. Millî Savunma ise hiç artmamıştır. Gelirler, eylül sonu itibariyle 1967 için tahmin edilen gelir tahsilâtından yüzde 15 faz ladır. Vergilere yeni zamlar yapılmadan bunun gerçekleşmesi güçtür.

Son olarak şunu belirtmek isterim: Bütçeler, küçük ve artışlar yetersizdir. Mevcut yüzde 11,6'lık artış, cari fiyatlar üzerindendir. Normal bir hesapla, yıllık ortalama fiyat artışı, yüzde - 7 olarak düşünülürse, gider bütçesinin reel kıymet gücü, yüzde 4 - 5 olur ki, millî gelir artışının bile altında demektir. Oysa, eğitim, sağlık ulaştırma gibi hizmetlere büyük ağırlık vermek zorunluluğu vardır. Diğer hizmetlere fazla zarar vermeden bu ağırlığı verebilmek için, bütçenin çok daha büyük olması gerekir.»

Sosyalizmi reddeden Demokrasi yoktur

Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçesi'nin görüşülmesi sırasında, Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu Üyesi ve İstanbul Milletvekili Prof. Sadun Aren, «TİP'in Meclis'ten çıkarılması yolundaki bir görüşe cevaben, aşağıdaki konuşmayı yapmıştır.

«Sayın Başkan,

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin itibarından bahsedildi. Bu arada, bir konuşmacı, mensup olduğum partiyi kastederek; «İçeri girmiş bulunuyor. Şimdi dışarı çıkarmak lâzımdır...» dediler. Çare olarak da, «Seçim Kanunu'nu öyle yapalım ki, uçlar buraya girmesin...» dediler.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin itibarı, memleket meseleleri hakkında mümkün olan bütün çözüm yollarını, yani bütün siyasî akımları bünyesinde toplarsa yükselir. Bazı akımlar parlâmento dışı bırakılırsa, o parlâmentoya saygı da azalır. Meclis dışında çözümler aranmağa başlanır.

Hele Türkiçe İşçi Partisi'nin Meclis dışı bırakılmasını istemek, gerçekten demokrasiye bağlı kimselerin, Meclis'in itibarını düşünenlerin akıllarından bile geçmemelidir. Çünkü, Türkiye İşçi Partisi, sosyalist bir partidir. Sosyalizm, dünyada tanınmış, yerleşmiş, büyük bir akımdır. Bu durumda, sosyalizmi reddeden bir demokrasi olmaz. Sosyalizme kapıları kapalı bir parlâmento düşünülemez.

Son olarak, Anayasa'mızın sosyalizme açık olduğunu tekrar belirtmek isterim. Dün Sayın Maliye Bakanı, Anayasa yapılırken, sâzcülerin şu ifadelerini, bize karşı delil diye okudular :

«Anayasa'mızda hiç bir - izm - yoktur.»
«Anayasa'mızda hiç bir doktrin yoktur»
«Anayasa'mızda hiç bir ekonomik sistem yoktur.»

İşte, Sayın Başkan; bu ifadeler, Anayasa'nın sosyalizme açık olduğunun en açık delilleridir. Çünkü, eğer Anayasa'da bir «izm» olsaydı, başka «izm» yasak olurdu. Anayasa'da bir doktrin olsaydı, başka doktrin de yasak olurdu. Anayasa'da sadece bir ekonomik düzen olsaydı, başka ekonomik düzenlerin savunulması yasak olurdu.

Anayasa'mız, zorbalığı yasaklar, din devleti kurmayı yasaklar. Bunun dışında, bütün fikir akımlarına, siyasî partilere açıktır.

Türkiye İşçi Partisi, Anayasa düzeni içinde çalışan, iktidar değişmesi için seçimden başka bir yol düşünmeyen ve emekçi halkın menfaatlerini güden bir partidir.

Türkiye, demokratik yoldan sosyalizmi kurmanın ilk misâlini verecektir. Nasıl ki; kurtuluş savaşının da, tek parti sisteminden çok partili sisteme geçmenin de ilk örneklerini Türkiye'nin verişi gibi..

Türkiye'de Sosyalist hareket

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu Üyesi ve Urfa Milletvekili Behice Boran, 21 Aralık Perşembe günü «Türkiye'de sosyalist hareket» konulu bir konferans vermiştir.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fikir Kulübü tarafından düzenlenen ve çok kalabalık bir topluluk tarafından izlenen konferans bir saat 50 dakika sürmüştür.

Konuşması sık sık alkışlarla kesilen Boran, «Antiemperyalist ve antifaşist güçlerin işbirliği, bir politik örgüt etrafında kümelenmeden başarıya ulaşamaz» demiştir. İşçi partilerinin öncülüğü olmadan girişilecek bu kabil hareketleri «parti-Mesele, somut olarak gerçekten Boran şöyle devam etmiştir :

«Özellikle İkinci Dünya Savaşı» ndan sonra, az gelişmiş ülkelerin bağımsızlığa kavuşmaları, bu ülkelerin hangi yoldan sosyalizme geçeceği sorununu ortaya çıkarmıştır. Bu mesele de, diğer bazı meselelerin doğmasına yol açmıştır :

Temel çelişki nerededir? Kapitalizm - sosyalizm çelişkisi mi, gelişmiş kapitalist - emperyalist ülkelerle az gelişmiş ülkeler arasındaki çelişki mi?

Tartışılmakta olan diğer bir mesele de, az gelişmiş ülkelerde işçi sınıfının öncülüğü meselesidir.

Türkiye, az gelişmiş ülkeler arasındadır ancak, öbürlerine göre daha gelişmiş olan ülkelerin grubundadır. Bu grup içinde de Türkiye'nin gene kendine özgü nitelikleri vardır.

Az gelişmiş ükeleri, üç grupta toplayabiliriz :

1. Yeni bağımsızlığına kavuşmuş olan Asya - Afrika ülkeleri,
2. Türkiye (Türkiye'nin özel yeri vardır)
3. Lâtin Amerika ülkeleri.

Bilindiği gibi, Lâtin Amerika ülkeleri, uzun zaman Amerikan baskısı altında yaşamışlardır. Türkiye'nin durumu, bunlardan da farklıdır.»

SINIFSAL FARKLILIK

Boran, şöyle devam etmiştir :

«Az gelişmiş ülkeler, kapitalist ülkelerden toplum yapıları bakımından farklıdırlar. Bu bakımdan, az gelişmiş ülkelerdeki kuvvetler dengesi, sınıfların farklılaşması, batıdakinden farklıdır. Türkiye'de sosyalist hareket, yalnız işçi sınıfının ve diğer emekçi sınıfların yardımcı oldukları bir hareket olarak değil, bütün emekçi sınıfların birleşik hareketi olarak gelişmektedir. Bundan dolayı da, sınıf bilinci, kalın ve kaba bir çizgiyle, «emekçi olan ve olmayan» ayrımı üzerinde gelişmektedir.

Bütün emekçi sınıfların kütle hareketinde, işçi sınıfı daha örgütlü ve daha mücadeleci olmak bakımından, bir öncü durumundadır.»

MİLLÎ BURJUVAZİ İLE İŞBİRLİĞİ

Behice Boran, daha sonra «millî burjuvazi ile işbirliği» konusuna değinmiş ve bu tabakanın durumunu inceleyerek özetle şöyle demiştir :

«Emekçi sınıfların dışında, «aydınlar» tabakası ile ve «millî burjuvazi» ile işbirliği söz konusudur. Aydınlar tabakasının önemli kısmı, yönetici kadro, bürokratik burjuvazidir. Bu tabakanın durumu çelişiktir.

Türkiye'de, geleneksel, merkeziyetçi, tepeden inme, halkı horlayıcı devlet anlayışını ve mekanizmasını ,somut olarak, bu yönetici kadro temsil eder. Fakat, gerek tümüyle aydınlar tabakası ve onun bir parçası olan yönetici kadronun, gerek ekonomik ve gerekse sosyal prestij bakımından son yirmi yıl zarfında, gittikçe toplumdaki mevkii sarsılmıştır. Tahsil ve memuriyet, toplum katlarında yükselme kanalı, merdiveni olmaktan gittikçe çıkmaktadır. Bu nedenle, bu tabakadan, gittikçe artan sayıda insanlar, sosyalizme kaymaktadırlar. Bunların, sosyalizm davasına kazanılmaları gereklidir ve mümkündür.

Millî burjuvazi meselesine gelince; «bu sınıfla, antiemperyalist mücadelede işbirliği edilmelidir - edilmemelidir» diye bir mesele yoktur. Millî pazarı kendisine hasretmek amacıyla yabancı sermayeye karşı çıkan ve millî bağımsızlığı savunan bir millî burjuvazi, yani sanayi burjuvazisi varsa, elbette onunla bir noktada işbirliği edilir. Mesele, somut olarak gerçekten böyle bir burjuvazinin varolup olmadığıdır. Türkiye İşçi Partisi; «Türkiye Ortak Pazar'a girmemelidir. Millî sanayi rekabet edemez, mahvolur...» derken, yerli özel sektör sanayiini de savunmuş oluyor. Ama, bugüne kadar yerli sanayicilerden böyle bir direnme görülmediği gibi, tersine, memlekete daha fazla yabancı sermaye girmesi, kendilerine dış kredilerden daha fazla pay verilmesi istekleri gelmekte ve yerli sanayiciler, yabancı şirketlerle ortaklık kurma yoluna gitmektedirler.»

İŞÇİ SINIFININ ÇIKARLARI

«Bu konuda önemli bir mesele de şudur; Sanayici sınıf, yabancı sermayeye karşı koysa, millî bağımsızlığımızı savunur olsa ve kendisiyle bu konuda güçbirliği yapılsa dahi, bu sınıfın işçi sınıfı ile olan ilişkilerinde, işçi sınıfının hak ve çıkarları savunularak, yerli burjuvaziye karşı çıkılacak mıdır, çıkılmayacak mıdır? Bizim cevabımız şudur : Kesinlikle çıkılacaktır.»

Kıbrıs stratejisi ne olmalı ?

Teknik Üniversite Öğrenci Birliği ve Ege Üniversitesi Öğrenci Birliği tarafından 18 ve 23 Aralık tarihlerinde İstanbul ve İzmir'de düzenlenen «Kıbrıs stratejisi ne olmalıdır?» konulu açık oturumlarda, Türkiye İşçi Partisi'ni, Merkez Yürütme Kurulu Üyesi ve Urfa Milletvekili Behice Boran temsil etmiştir.

Bütün siyasî partilerin temsilcilerinin davetli oldukları açık oturumlardan İstanbul'dakine, Adalet Partisi ve Güven Partisi temsilcileri katılmamışlardır.

Cesaret ve açıklıkla ortaya konan TİP görüşü, her iki açık oturumda da en büyük tezahüratla onaylanmıştır. Buna karşılık, diğer partilerin temsilcilerinin, zaman zaman, partilerinin görüşlerine uymayan kişisel görüşlerini savundukları dikkati çekmiştir.

Behice Boran; açık oturumlarda, «üslerden arınmış, bağımsız, federatif Kıbrıs» şeklindeki TİP görüşünü etraflıca açıklamış, Kıbrıs sorununun, Türkiye'nin NATO içinde çözümleyemeyeceği bir sorun olduğunu bir kez daha tekrarlamıştır.

Aybar'ın mesajı

(Baştarafı sayfa 1 de)

recek olan ters görüşleri etkisiz hale getirdik.

Sosyalist gençlik kuruluşları ile sosyalizm için mücadelenin birlikte yürütüleceği hakkındaki tezlerimizi benimsediler.

Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizmin bayrağı, partimizin elindedir.

Partimizin hızla gelişmesinden çılgına dönen çıkarcı çevreler ve cüce politikacılar, taşlı sopalı saldırılarla bir sonuç alamayınca, partimizi içerden çökertme teşebbüslerine girişmişlerdir. Aramıza kışkırtıcılar sokmuşlardır. Bir yandan, bazı kimseler de, partide hizipçilik yapmaya kalkışmışlar ve bilerek - bilmeyerek CIA ajanlarıyla aynı paralele düşmüşlerdir. Partimiz saflarına sızan, kuzu postuna bürünmüş bu gibi kışkırtıcıların maskeleri düşürülmüştür. Sözde daha doğru, daha ileri bir sosyalizm uğruna mücadele ettiklerini söyleyerek, parti içi dayanışmayı, birlik ve beraberliği, karşılıklı sevgi, saygı ve güveni baltalamaya teşebbüs edenlerin tasfiyesi başlamıştır. Haysiyet divanları, bu gibiler hakkında, ilk kararları vermiş bulunuyor. Önümüzdeki aylarda, partimiz, bu kışkırtıcılardan tamamen temizlenecektir.

Türkiye sosyalizmi, Türkiye'yi, emekçi sınıflarımızı kurtaracak biricik yoldur. Bizim tuttuğumuz yoldan daha doğrusu, daha ilerisi yoktur. Yolumuz, yöntemimiz, kitaplardan basma kalıp aktarmalarla değil, Türkiye'nin somut şartları, bilim ışığında değerlendirilerek çizilmiştir. Biz, İşçi Parti'liler, herhangi bir sosyalist yol üzerinde değiliz. Türkiye'nin sosyalist yolu üzerindeyiz. Türkiye sosyalizminin kitabını, A'dan Z'ye, yedi yıldır, mücadelemizle, biz İşçi arti'liler yazıyoruz.

Gelen yılda, mücadelelerimiz daha da çetin olacaktır. 1968 Yılında, dar boğazlar, daha da daralacaktır. Amerika ve ona dayanan egemen sınıflar, sorunları büsbütün çözemez olacaklardır. Bunun sonunda, saldırganlıkları artacaktır. Anayasa çizgisinin büsbütün gerisine düşeceklerdir. Bu durum, ortamı daha da çok lehimize çevirecektir. Şüphesiz, ortamın lehimize dönmesi, sadece karşımızdakilerin ters davranışlarının bir sonucu değildir. Bunda, bizlerin bilinçli ve yürekli mücadelemizin büyük payı vardır. Üstelik, secim dönemine raslayan önümüzdeki yılda halka doğruları anlatmak, halkı örgütlemek yolundaki mücadelemizi daha da hızlandıracağız. Zafer bizim olacaktır. Türkiye sosyalist olacaktır. Türkiye'yi, tam bağımsız, demokratik, sosyalist halkı mutlu bir ülke olmaktan kimse alakoyamaz.

Hepinize mutluluklar, başarılar, saygılar, sevgiler...

Mehmet Ali AYBAR

ÖĞRETMEN KIYIMI

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, öğretmen kıyım ile ilgili aşağıdaki açklamayı yapmıştır.

Öğretmen kıyımı ile ilgili aşağıdaki açıklamayı yapmıştır. bir deyim. Halkı cahil bırakma yollarından sadece biri «Öğretmen Kıyımı». Olay böyle görülünce üstelik yeni de değil. Bunun kökleri ta «bidat»lara, matbaanın yurdumuza 300 yıl geç girişine kadar uzanır. AP. iktidarının «Öğretmen Kıyımı,» CHP iktidarının köy enstitülerini kapatışının gecikmiş bir yankısıdır. Rahmetli Reşat Şemsettin Sirer'e atfedilen: «Köylü çocuklarını okutalım da başımıza belâ mı olsunlar» sözü, gerçeği insafsız bir ışıkla aydınlatmaktadır. Prof. Mümtaz Tarhan'ın seçkinler yetiştirme tezi de, bu ters doğrultudaki «nefis müdafaası»nın bir başka belirtisidir.

Hakim sınıflarımız öteden beri halkı okutmamayı çıkarlarına uygun bulmuşlardır. Osmanlı devletinde bu pek açık olarak görülür. Cumhuriyetten beri de durumda esaslı bir değişiklik olmamıştır. Halâ okur yazar sayısı utanç verecek kadar azdır. Üstelik verilen eğitimin niteliği de geri kalmış yurdumuzun ihtiyaçlarına uygun değildir. Bizim durumumuzdaki toplumlarda eğitim devrimci, gerçek anlamda milliyetçi ve anti-emperyalist olmak zorundadır. Devrimci ve milliyetçi eğitim boyuna kendini aşan ve özü, biçimi toplumu değiştirmeyi, emperyalizmin boyunduruğundan kurtulmayı amaçlıyan bir eğitimdir. Bilim, varlığın kanunlarını bulgulayarak doğayı, toplumu ve insanı değiştirme çabası olduğuna göre daima devrimcidir: Bundan dolayı gerçek bilim adamı da, gerçek öğretmen de devrimcidir; ve giderek insancıdır, halkçıdır, her türlü tahakküme karşıdır.

Şöyle hafızamızı yoklarsak devrimci oldukları; yurtlarını, halklarını gerçekten sevdikleri için, işlerinden uzaklaştırılmış yüzlerce öğretmen adı sıralıyabiliriz. 1946 yıllarında Ankara ve İstanbul Üniversitelerinden uzaklaştırılan öğretim üyelerini; Tonguç'un faal hizmetten uzaklaştırılışını hatırlıyalım. Kurbanlar listesi gerilere doğru uzayıp gider.

Millî Eğitim Bakanlığındaki gerici kadro bilinçli ve plânlı şekilde devrimci ve yurtsever öğretmenleri, 27 Mayıstan sonra da tasfiyeye devam etmiştir.

Fakat bütün bunlar AP iktidarının öğretmen kıyımındaki ağır sorumluluğunu hafifletmez elbet. Sezarın hakkı Sezara verilmelidir. Geçmişe atıflarla sorunun, sontahlilde yüzyıllardır süre gelen bugünkü bozuk kapitalist düzene bağlandığını belirtmek istedim. «Öğretmen Kıyımı» tarihi ve politik çerçevesi içine oturtulmalıdır. Kesin çözüm milli bağımsızlık ve sosyalizm için yürütülen bilinçli mücadelenin zafere ulaşmasıyla bulunacaktır.

Önümde 100 kişilik bir liste var. Bu liste eksik, büyük kıyımları kapsamıyor. Feyzullah Ertuğrul'dan başlayıp Münir Özkan'da bitiyor.

Bunlardan 31'i görülen lüzum üzerine, 21'i gerekçe gösterilmeden, 7'si bakanlığın mucibi ile işlerinden uzaklaştırılmıştır. Ötekiler de il disiplin kurullarının kararı veya valinin gösterdiği lüzum üzerine, fakat gerçekte öğretmenlik görevini ilerici bir anlayışla yapmaya çalıştıkları için gadre uğramışlardır.

Feyzullah Ertuğrul'la Fakir Baykurt TÖS'ün genel başkanlarıdır. Gadra uğratılan öteki öğretmenler de, ya TÖS yöneticisi, ya TÖS'ün üyesidir. Ve hemen hepsi de devrimcidir; meslek çalışmalarında yurt sorunlarıyla ilgilenmeyi görev bilmişlerdir. Böylece, Milli Eğitim Bakanlığının politik maksatlarla hareket ettiğinde en küçük bir şüphe ve tereddüde yer olmadığı pek açık olarak ortaya çıkıyor. Kanunlarımızdaki bazı boşluklardan yararlanılarak belki iş kitaba uydurulmaktadır. Fakat bunlar esasta Anyasamıza aykırı tasarruflardır. Hesabı bir gün mutlaka sorulcaktır.

100. Doğum
TiP, Tevfik

Tevfik Fikret, 24 Aralık 1967'de İstanbul'da dünyaya geldi. Pertevniyal Valide Sultan'ın Kâhyası Hüseyin Efendi'nin oğludur. 12 yaşındayken annesini kaybetti.

Aksaray'daki orta halli konakta büyüyen Fikret, o civardaki «Mahmudiye Valide Rüştiyesi» ne gitti. 1877'de bu okuldan ayrılarak, «Mekteb-i Sultanî» ye girdi. 1883'de bu okuldan birincilikle mezun oldu.

Hariciye İstişarî Odası Kâtipliği'yle memuriyete geçtiyse de, yapacak iş olmadan para almak ağırına gittiğinden buradaki görevinden ayrıldı. Gecikea ve sonradan verilmek istenen aylıklarını da, para kazanmayı gerektirecek bir iş yapmadığını ileri sürerek reddetti. Bundan sonra, Sadaret Mektubî Kalemi'nde ve tekrar İstişare Odası'nda çalıştı. (1889) Bir taraftan da Ticaret Mekteb-i Âlîsi'ne öğretmenlik yapmaya başladı. Ertesi yıl dayısının kızı Nazmiye Hanım'la evlendi. 1895'de, oğlu Halûk, dünyaya geldi.

Halûk'un doğumundan önce, Mekteb-i Sultanî'de de öğretmenlik yapan Fikret, maaşların yüzde on kesilmesini protesto etmek amacıyla bu okuldaki görevinden ayrıldı. İki yıl sonra Robert College'e öğretmen oldu ve ömrünün sonuna kadar burada Türkçe öğretmenliği yaptı.

Mirsat, Maarif, Malûmat gazetelerinde şiirler yayınladıktan sonra, 1886'da, «Servet-i Fünun» Dergisi'nin başına geçti. Orada, Hüseyin Cahit, Halit Ziya, Cenap Şahabettin, Mehmet Rauf, Hüseyin Siret gibi zamanın ünlü yazar ve edebiyatçılarıyla, «Edebiyat-ı Cedide» akımının temelini attı.

Bir süre sonra, ayni akımda yer alan arkadaşlarıyla geçinemeyerek inzivaya çekildi. Aşiyan (Bugün Tevfik Fikret müzesidir) adlı konağında yalnız yaşayan Fikret, daha sonra Hüseyin Cahit'le birlikte çıkarmaya başladığı «Tanin» Gazetesi'nden ayrıldı ve Galatasaray Lisesi'nde müdürlük yapmaya başladı. Maarif Nazırlığı'nın müdahelesi üzerine, tam yetki vaadi ile başladığı bu görevinden de istifa etti.

1909'da ünlü «Halûk'un Defteri» ni yayınladı. Şeker hastası idi. 1914'de bir ameliyat geçirdi. Hasta yatağında «Şermin»i yazdı 1915'te vefat etti. İstanbul'da, Eyüp Mezarlığı'nda gömülüdür.

Kimseden ümmid-i feyz etmem, dilenmem perr ü-bâl
Kendi cevvìm, kendi eflâkimde kendim tâirim,
İnhinâ tavk-ı esâretten girandır boynuma;
Fikri hür, irfânı hür, vicdânı hür bir şâirim.

Büyük Türk şairi, istibdata karşı medenî cesaretin büyük örneklerini vermiş yürekli edebiyatçı Tevfik Fikret'in 100'üncü doğum yıldönümü, 24 Aralık günü, Türkiye İşçi Partisi'nin muhtelif illerde düzenlediği törenlerle kutlandı.

Ankara, İstanbul ve İzmir'de düzenlenen törenlerde, parti yöneticileri, yazar ve edebiyatçılar, Fikret'in kişiliğini dile getiren konuşmalar yaptılar, onun şiirlerini okudular.

ANKARA TÖRENİ

Ankara töreni, TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar ve diğer parti yöneticilerinin katılmasıyla, çok kalabalık bir partili - partisiz dinleyici kütlesinin huzurunda yapıldı.

Günün konuşmasını yapan Aybar, şöyle dedi :

Büyük Fikret'in 100. doğum yıl dönümünü kutluyoruz. Benden sonra konuşacak arkadaşlarım sanırım ki, Fikret'i insan olarak, savaşçı şair olarak bütün yönleriyle anlatacaklardır. Ben bu kısa açış konuşmasında, Fikret'in içinde yaşadığı, savaştığı, sosyal ve politik ortamın ana çizgilerini belirtmeye çalışacağım.

Fikret 1867 de doğdu. 1915'te öldü. Bu dönem Osmanlı devletinin son yıllarına raslar. Fikret doğduktan birkaç yıl sonra Düyunu Umumiye idaresi kurulacaktır. Fikret'in ölümünden birkaç yıl sonra da Osmanlı devleti tarihe karışacaktır.

SARSILAN DEVLET

Osmanlı devleti, Batı Kapitalizminin ve emperyalizminin çökertici etkilerini XIX. yüzyılda gittikçe daha ağır şekilde duymaya başlamıştır : Devletin geleneksel ekonomisi hızla çökmüş, sosyal ve politik yapısı değişmeye başlamıştır. Beri yandan büyük devletlerin taksim planları, savaşlar, müdahaleler, ayaklanmalar da, devleti, varlığına ilk fırsatta son verilecek bir duruma düşürmüştür.

Çöküşü hazırlıyan ve hızlandıran etkenler arasında bir noktaya gereği kadar önem verilmediğini sanıyoruz. Osmanlı devletinin Batı kapitalizminin etkisi altına girmesi, bugünkü kompradorların ağababaları olan müstemenlerin, Avrupa tüccarı ile Hayriye tüccarlarının ve Galata bankerlerinin yeni bir sosyal sınıf olarak ortaya çıkmalarına ve yalnız ekonomide değil, politik alanda da gittikçe ağır basmalarına yol açmıştır. Gerçekten bu yeni sınıfın temsilcileri hürriyetçi isteklerle saray istibdadının karşı-

Yıldönümünde

Fikret'i andı

sına çıktılar ve iktidara adaylıklarını koydular. Aslında bu hürriyetçi istekler çeşitli tepkilerin bir muhassalası olmaktan başka, Batı Kapitalizminin ortak ve aracılarına devlet yönetiminde bir yer ayrılması amacını, gütmekteydi. Genç Osmanlılar ve daha sonra İttihat ve Terakki, Türkiye'yi burjuva sınıfının ağırlığında Batıya dönük bir ülke haline getirmeye çalışmıştır. İttihat ve Terakkinin ileri gelen yöneticilerinden biri, Mecelle-i Umuru Belediye yazarı Osman Nuri bey'e : İttihat ve Terakkinin bir burjuva sınıfı yaratıp ona dayanmak amacında olduğunu açıklamıştır. Şüphesiz yaratmak sözcüğü yerinde değil; Çünkü bu sözler söylendiği günlerde ruseym halinde de olsa, Türk burjuvazisi çoktan doğmuş bulunuyordu. Ama bu sözlerin Osmanlı devletindeki «hürriyetçilik» akımının sınıfsal karakterini belirtmek bakımından önemi vardır.

YENİ İSTİBDAT

Demek ki, hürriyet adına Saray istibdadına karşı çıkan bu akımlar, yeni bir sömürü ve dolayısiyle tahakküm düzeninin, yani emperyalizme bağlı, onun aracısı durumundaki kapkaç kapitalizminin, temsilcileri ve öncüleri idiler. Abdülhamit istibdadı devrilecek, fakat yerine yeni bir istibdat kurulacaktı. Yüzlerce yıldır toprak rantına tasarruf edenlerin tek başlarına sömürdüğü ve ezdiği halk kütleleri, meşrutiyetten sonra kökü dışarda yeni bir sosyal sınıfın devlet yönetimine katılmasıyla, bu sefer ortaklaşa, fakat katmerli şekilde gene sömürülecek, ezilecek, horlanacaktır.

Sis'te çizilen tablonun değişmesi, hürriyet ve eşitlik güneşinin doğması için gerekli olan şartlar henüz ortada yoktu. Fikret her türlü tahakkümün karşısındaydı, o halktan, insanlıktan, hürriyetten ve eşitlikten yana idi; barıştan yana idi. Ama Fikret yalnızdı. Üstelik bu özlemlerinin nasıl, hangi sosyal güçlerle gerçekleşebileceğini de bilmiyordu. Fikret, kötülüklerin kaynağı diye saray ve çevresindeki insanları görüyordu. Ve sanıyordu ki, Abdülhamit'in devrilmesi, saray çevresinin dalkavuklardan, yiyicilerden temizlenmesiyle kötülükler son bulacak, hürriyet ve eşitlik güneşi parlayacaktır.

İkinci Meşrutiyetin yarattığı umutlar uzun sürmedi. Abdülhamit istibdadının yerini, yeni sınıfların temsilcisi ittihat ve terakkinin ceberut yönetimi almıştı. Üstelik devlet, Alman emperyalizminin istila emellerine alet ediliyor. Almanların «doğuya yayılma» politikasında Türkiye, Orta Asya'ya, Basra körfezine geçit veren bir köprü durumuna getiriliyordu.

KANUN DİYE KANUN TEPELENDİ

Fikretin'in acılı ama yiğit sesi gene yükseldi :
Bir devri şaamet yine çiğnendi yeminler
Çiğnendi yazık milletin ümmidi bülendi
Kanun diye kanun diye kanun tepelendi
Millet yaşamaz hakka tahassürle solurken
Susun diye vicdanına yumruklar inerse
Millet yaşamaz Meclisi müstakâr olurken
İğfal ile, tehdit ile titrer ve sinerse
Millet yaşamaz maşeri millet boğulurken
Yiyin efendiler yiyin, bu hani iştihâ sizin
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncıya kadar yiyin.

YALNIZ ADAM

Fikret gene yalnızdı. Onun yalnızlığı aslında türkülerini yiğitçe söylediği emekçi halk kütlelerinin henüz bilinçle tarih sahnesine çıkmamış olmasından geliyordu.

Fikret'e amansızca saldırdılar. Softalar, sebil ül reşatçılar, onu imansızlık, dinsizlikle suçlarken, Türk ocakları da onu vatansızlıkla suçladılar. Bu saldırılar kaynağını Alman emperyalizminin biran Turva atı gibi kullandığı pan - islamizm ve pan - turanizm ideolojilerinden almaktaydı. Bu ideolojiler Enver paşa diktasının temsil ettiği ruşeyn halindeki Türk burjuvazisinin, macerada Alman emperyalizmi ile birleşen çıkarlarına hizmet etmekteydi.

Fikret - Mehmet Akif kavgası bu döneme raslar. Fikret şüphesiz akılcı, maddeci bir şairdi. Bilerek bilmiyerek anti - emperyalistti.

GÜZEL GÜNLERE İNANÇ

Akif ise mukaddesatçı geleneklere bağlı bir şairdi; ama o da emperyalizme karşıydı. Başka başka yollardan her ikisi de gelecek güzel günlere inanmış, halka inanmış vatan şairleridir.

Evet saba holacaktır, sabah olur, ağalar
Tulu-i haşre kadar sürmez.

diyen Fikret en karanlık günlerde bile umudunu yetirmedi. Fikret'i bugün canlı yapan nedenlerden biri, hâlâ emperyalizmin, kapitalizmin boyunduruğu altında yaşamamızdan geliyorsa, öteki neden de Fikret'in güzel günlerin mutlaka geleceğine olan sarsılmaz inancıdır.

FİKRET BİZDENDİ

Fikret'i biz bizlerden sayarız. O herşeyi, insan severliği, vatanseverliği, zulume karşı, fukara halktan yana oluşu, yiğitliği doğruluğu ile bizdendi. Fikret'i yetiştiren bir millete mensup olmakla ne kadar övünsek azdır.

İSTANBUL VE İZMİR TOPLANTILARI

İzmir ve İstanbul'da da toplantılar düzenlendi, fikret, bu toplantılarda anılmıştır.

İstanbul toplantısında, ilk olarak Genel Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Şükran Kurdakul konuşmuş, dasonra Merkez Bilim ve Araştırma Bürosu'ndan Cevat Çapan ve edebiyatçı Selahattin Hilav konuşmalar yapmışlardır.

Ayrıca, Türk Millî Talebe Federasyonu'ndan Osman Arolat, Fikir Kulüpleri Federasyonu İstanbul Temsilciliği'nden Nabi Yağcı, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'ndan Kemal Sülker konuşmuşlardır, Şair Orhon Arıburnu ve Şükran Kurdakul, Fikret'in şiirlerini okumuşlardır.

Genel Başkan Aybar'ın TRT ve Basına demeci

Sevgili vatandaşlarım, Emekçi kardeşlerim;

Yürütülen mücadelede bu yıl bir adım daha atarak, aziz vatanımızı, NATO'dan, Amerikan üslerinden, dış ve iç sömürücülerden kurtarmanızı, Anayasa'ya sahip çıkarak, emekçilerin kendi kendisinin efendisi olduğu tam bağımsız, demokratik sosyalist Türkiye'yi bir an önce kurmanızı dilerim.

Kıbrıs'lı kardeşlerim;

Çözümü ancak NATO dışında bulunacak olan haklı davanızda başarıya ulaşmanızı, üslerden arınmış, tarafsız, federatif ve bağımsız bir Kıbrıs kurmanızı dilerim.

Yeni yılda hepinize başarılar, mutluluklar.

Saygılarımı sunarım.

Parti içi hizipleşme faaliyetlerinden ötürü

Onüç üye cezalandırıldı

Dünyanın her yerinde ve her zaman işçi, emekçi sınıfların politik hareketi, bir yandan sümürücü egemen sınıflara karşı, öbür yandan kendi içinde mücadeleler vererek gelişmiştir. İç mücadeleler, büyü kölçüde, hâkim sınıfların ve bizim gibi az gelişmiş ülkelerde emperyalist güçlerin, sosyalist hareketi içten fethetmek, çökertme kçabalarıyla ilişkili olmuştur.

Türkiye İşçi Partisi, kurulduğu günden itibaren, dış emperyalist çevreler ve onların içerdeki işbirlikçileri olan hâkim sınıflar tarafından partimizi çökertmek, hiç değilse gelişmesini engellemek için elden gelen esirgenmemiştir.

Başlangıçta, dışarıdan kaba kuvvet gösterileri, yalan ve iftiralara dayanan saldırılar, diğer yandan içeride bazı parti yöneticilerine karşı girişilen yıpratma teşebbüsleri ön plandaydı. Bu taktikler, muvaffak olamadı. Hattâ tam tersine netice verdi. Bunun üzerine, parti safları arasına bir takım adamlar sokularak bunlar eliyle, partililer arasında dayanışmayı, ahenkli işbirliğini bozucu bir fitne ve fesat ocağı yaratılmak istendi.

Burjuvazinin ve Amerikan emperyalistlerinin doğrudan doğruya giriştikleri sabotaj çabalarının yanı sıra, kendi kişisel niyet ve amaçları her ne olursa olsun, tutum ve davranışlarıyla, objektif olarak burjuvazi ile ayni paralele düşen bazı kişi ve çevreler de partiyi yıpratmak, gelişmesini engellemek hareketine girişmişlerdir. Partiye nüfuz ederek, onu içten çökertmek teşebbüslerinin son örneği, Türk emekçi sınıflarının eyleminden uzak kalmış, kopmuş ve Türkiye'nin şartlarını ve tarihsel gelişmesini doğru değerlendirmekten yoksun bir takım kişilerin parti içinde bir hizipleşme gayreti olmuştur. Bunlar, önce kendi aralarında kenetlenmiş, dayanışan bir grup meydana getirerek parti içinde adeta ayrı bir parti niteliğinde bir iç kavga yaratma kve parti yönetimini ele geçirmek amacına yönelmişlerdir. Parti yöneticilerinin uyanıklığı ve Malatya'da büyük kongre delegelerinin bilinçli davranışı, hizbin bu amacının gerçekleşmesini önlemiştir.

Parti yönetimini ele geçirmekten ümidi kesen hizipçi grup, bunun üzerine, partiyi bölmek ve çökertmek için çalışmalarına sistemli bir şekilde ve açıktan açığa girişmişlerdir. Genel Başkanımıza ve Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Behice Boran'a noterlik yoluyla gönderilen ve basılıp parti örgütlerine postalanan açık mektup, Genel Yönetim Kurulu'nun hizipçilerin elebaşılarını Haysiyet Divanı'na sevk kararına karşı çeşitli illerde yürütülen imza toplama kampanyaları, basılı bildirilerin parti toplantılarında üyelere ve halka dağıtılması, teşkilata postalanması, nihayet Şişli İlçe Kongresi'ni dışarıdan temin ettikleri kabadayılara bastırmaları bu hizbin küstah ve yıkıcı faaliyetlerinin belli başlı örnekleridir.

Bir yandan bu yıkıcı faaliyetlerle parti örgütünü parçalayıp çökertmeğe çalışırken, öbür yandan da antiemperyalist güçlerin işbirliği paravanası arkasında Türk sosyalist hareketini bir küçük burjuva devrimciliği hareketi içinde eritmek, antiemperyalist mücadeleyi sosyalizm için mücadeleden koparmak hedefine yönelmişlerdir.

Yedi yıldan beri her türlü maddî ve manevî baskı ve saldırılara karşı emekçi halkımızın hak ve çıkarlarını cesaretle savunan, halkımız ve tarih karşısında sorumluluğunun bilincine varmış Türkiye İşçi Partisi, bu yıkıcı faaliyetlere, parti içinde parti yaratmak, bu olmayınca partiyi çökertmek teşebbüslerine elbette müsaade edecek değildi; etmedi.

Nitekim, Ankara İl Haysiyet Divanı, yazdıkları müşterek protesto mektubu ile Genel Yönetim Kurulu'nun tarihi kararına karşı cephe alan on üç üyeden on birini partiden kesin olarak çıkarmış, bir üyenin, savunmasında ifsat edildiğini belirterek özür dilemesi üzerine, o üyeye kınama cezası vermekle yetinmiş, biri hakkında da daha önceden başka bir sebeple kesin çıkarma cezası vermiş bulunduğundan, yeniden karar vermeye mahal görmemiştir. Hizipçi grubun diğer mensupları hakkında da ilgili haysiyet divanları yakında kararlarını vereceklerdir.

Genel Yönetim Kurulu kararı ile on üç üyenin sevkedildiği Merkez Haysiyet Divanı da 23 Aralık 1967 tarihli toplantısında, henüz savunmalarını yapmamış olan üyeleri dinlemiş, yapılan müzakereden sonra; sevk isteminde ileri sürülen iddiaları sabit görmüş ve suçun varlığına kesin kanaat getireerk, sevkedilen on üç üyeyi cezalandırmış bulunmaktadır. Bunlardan Sevinç Özgüner, Kumru Gözügeçgel, Rasih Nuri İleri, Ahmet Say, Süleyman Ege, Umran Baran, Vahap Erdoğdu, Tuncer Yanar ve Necip Deveci adlarındaki dokuz kişi, partiden kesin olarak çıkarılmış; Naci Ormanlar, Necati Aykaş'ın iki yıl süre ile partiden çıkarılmalarına ve Halit Çelenk ile Şekibe Çelenk'in de uyarma ile cezalandırılmalarına karar verilmişti.

Bununla beraber, sömürücü, kap - kaççı egemen sınıfları ve onların dayandıkları Amerikan emperyalizmine bilerek veya bilmeyerek, dolaysız veya dolaylı şekilde alet olanların Türkiye İşçi Partisine karşı yıkıcı, yıpratıcı hareketleri bununla bitmiş olmayacaktır. Türkiye İşçi Partisi varoldukça bu gibi teşebbüs ve hareketler, yeni şekillere bürünerek, yeni yeni sözde fikir ihtilafları yaratarak devam edecektir. Ancak, Türkiye İşçi Partisi, bu ve benzeri yıkıcı hareketlerle kösteklenecek, yozlaştırılacak bir kuruluş değildir. Tarihin omuzlarına yüklediği sorumluluk ölçüsünde güçlü olan partimiz, dışarıdan veya içeriden, nereden gelirse gelsin, bu gibi hareketleri bugüne kadar nasıl ezmişse, gene de ezecektir. Dostum düşmanın bunda şüphesi olmasın.

TİP'den haberler

Kongreler

Türkiye İşçi Partisi il ve ilçe kongrelerine devam olunmaktadır. Son olarak Ankara, Balıkesir, Manisa ve Aydın illerinin kongreleri yapılmıştır.

Ankara dışındaki kongrelerde de, parti yöneticileri hazır bulunmuşlar ve konuşmalar yapmışlardır. Konuşmalarda özellikle bağımsızlık sorunu üzerinde durulmuş ve konuşmacılar NATO'dan mutlaka çıkmamız gerektiğini ifade etmişlerdir.

ANKARA KONGRESİ

10 Aralık tarihinden Ankara İl Kongresi yapılmıştır. Genel Sekreter Nihat Sargın'ın oybirliğiyle kongre başkanlığına seçilmesinden sonra, Genel Başkan Mehmet Ali Aybar, Genel Sekreter Rıza Kuas, Merkez Yürütme Kurulu üyeleri Behice Boran ve Sadun Aren, geçen sayımızda geniş yer verdiğimiz konuşmaları yapmışlardır.

Delegelerin büyük çoğunluğunun ve çok büyük bir partili - partisiz halk kitlesinin baştan sona dikkatle izlediği kongre sonunda, İl Yönetim Kurulu Başkanlığı'na Yalçın Cerit, Sekreterliğe Osman Sakalsız ve Saymanlığa da Münir Cerit seçilmişlerdir.

BALIKESİR KONGRESİ

Balıkesir Kongresi, 17 Aralık Pazar günü, Esnaf Dernekleri Lokali'nde yapılmıştır. Kalabalık bir delege ve halk topluğunun hazır bulunduğu kongreye, Kocaeli Senatörü Hikmet İşmen, Genel Yönetim Kurulu Üyesi Murat Sarıca, Eskişehir İl Başkanı Avukat Turgut Kaya ve Balıkesir İl Yönetim Kurulu üyesi Abdullah Gözübüyük de katılmışlar ve konuşmalar yapmışlardır. Kongre başkanlığına, Genel Yönetim Kurulu Yedek üyesi Şükran Kurdakul seçilmiştir.

Kocaeli Senatörü Hikmet İşmen, özellikle toprak reformu konusuna değinmiş, «Toprak reformu yapılmadan, az gelişmiş memleketlerde kalkınma imkânsızdır» demiştir. Türkiye İşçi Partisi'nin, iktidara geldiği zaman, toprak reformunu nasıl gerçekleştireceğini anlatan İşmen, TİP'e yöneltilen hücumların tutarsızlığına değinmiş, b ututarsızlığın halk tarafından gereği gibi değerlendirildiğini belirtmiştir.

İşmen, şöyle devam etmiştir :

«Zafer, mutlaka sosyalizmindir. Sosyalizm, mutlaka Türkiye'de gerçekleşecek ve bunu gerçekleştiren de Türkiye İşçi Partisi olacaktır. Anayasa teminatı altında kurulmuş bulunan partimizin örgütü içinde toplanan Türk halkı, kendi oylarıyla iktidarı alacak ve kendi yararına kanunlarını düzenleyerek, mutlu Türkiye'yi kuracaktır.

Türkiye sosyalizmi, yakın bir gelecekte, mutlaka kurulacaktır.»

Diğer konuşmacılardan Turgut Kazan, Kıbrıs sorununu ele almış, Genel Başkan Mehmet Ali Aybar'ın, 1965'te, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki konuşmasını hatırlatarak, TİP'in, o tarihten bu yana, bağımsız, üslerden arınmış, federatif Kıbrıs Cumhuriyeti tezini savunduğunu belirtmiştir.

Türkiye'de sosyalizmin kurulması ile ilgili sorunlara değinen Murat Sarıca'dan sonra, Abdullah Gğzübüyük, halkımızın asırlardan beri özel olarak uyutulduğunu, eğitimsiz bırakıldığını ifade etmiş, artık bilinçlenen halk kitlelerinin haklarına sahip çıkmağa başladığını belirtmiştir.

MANİSA KONGRESİ

Manisa İl Kongresi de 17 Aralık Pazar günü yapılmıştır. Kongrede, Merkez Yürütme Kurulu Üyesi ve Malatya Milletvekili Şaban Erik, Genel Sekreter Yardımcısı İbrahim Çetkin ve Genel Yönetim Kurulu Üyesi Cemal Kıral da hazır bulunmuşlardır.

Cemal Kıral'ın başkanlık yaptığı ve büyük delege çoğunluğunun katıldığı kongrede Şaban Erik, hâkim çevrelerin, TİP'in gelişmesini hangi oyunlarla önlemeğe çalıştıklarını anlatmıştır. Erik, özetle şöyle demiştir :

«Bütün boş laflar bir yana, bugün Türkiye'nin temel davası, sosyal ve ekonomik problemleri çözmektir. Bu problemler ancak sanayileşmeyle çözülür. Çünkü, halkımızın, iş, ekmek, eğitim, sağlık ve gerçek özgürlük meleleri, ancak ve ancak sanayileşmekle çözülür.

Türkiye'nin sanayileşmesi, devletçilik yoluyla, yani Türkiye İşçi Partisi'nin gösterdiği yoldan mümkün olur. Uydurma özel sektörcülük oyunlarıyla, yabancı sermaye hikâyeleriyle bu iş kat'iyen yürümez. Halkı sefalet ve cehaletten kurtarmak için, halkı dünyanın ve medeniyetin nimetlerine kavuşturmak için; halktan yana bir idarenin işbaşına geçmesi şarttır. Böyle bir idarenin kurulması için, Türkiye'de mutlaka sosyalizmin kurulması şarttır. Bunun için de, her türlü engellere rağmen, Türkiçe İşçi Partisi'nin iktidara getirilmesi şarttır. Türkiye İşçi Partisi'nin ikti-

darında, memlekete; aklın, bilginin, tekniğin ve insanlık sevgisinin kudreti hâkim olacaktır.

Hâkim çevreler, kendi çıkar düzenlerini sürdürmek için, partimizin gelişmesini engellemek yönünde, çeşitli oyunlar oynayacaklardır. Hep bildiğimiz gibi, bugüne kadar, tutunmamızı önlemek için de türlü yalan - dolan oyunları oynadılar. Bu oyunları zamanında anlamak, halkımıza olduğu gibi anlatmak ve etkisiz hale getirmek önemli görevlerimizdendir.

Çıkarcı çevreler, dünyanın her yerinde, halk uyanışlarına ve toplumculuk hareketlerine karşı etmediklerini bırakmamışlardır. Buna rağmen, toplumculuk akımları, hemen hemen bütün dünyayı sarmıştır. Çünkü, bu toplum gelişmesinin tabiî sonucudur.

Türkiye İşçi Partisi, çıkarcıların bütün oyunlarına rağmen, halkımızın içinde bulunduğu şartlara dayanarak, demokratik yoldan, mutlaka Türkiye'nin kaderine hâkim olacak ve bu — vur abalıya — düzenine son verecektir. Bu, Türkiye'nin geleceği için zorunludur.»

Daha sonra, İbrahim Çetkin, Genel Başkan Mehmet Ali Aybar'ın kongreye yolladığı diğer sütunlarımızda bulacağınız mesajı okumuş, işçi sorunlarına değinen bir konuşma yapmıştır. Cemal Kıral ise, NATO'dan mutlaka çıkmamız gerektiğini belirtmiş, NATO'dan çıkmadan, Kıbrıs meselesinin çözümlenemeyeceğini ifade etmiştir.

Konuşmalardan sonra yapılan İl Yönetim Kurulu seçimi sonunda, il başkanlığına, Ali Rıza Duran seçilmiştir.

AYDIN KONGRESİ

Aydın İl Kongresi, 24 Aralık'ta çeşitli ilçelerden gelen kalabalık bir dinleyici ve delege kitlesinin katılmasıyla yapılmıştır. Yozgat Milletvekili Yusuf Ziya Bahadınlı da kongrede hazır bulunmuş ve bir konuşma yapmıştır. Türkiye İşçi Partisi'nin sınıfsal niteliğini belirterek konuşmasına başlayan Bahadınlı, NATO'nun emperyalist bir kuruluş olduğunu ifade etmiş, NATO'dan çıkmak için var gücümüzle uğramamız gerektiğini belirtmiş, halkı bu konuda uyarmanın kaçınılmaz bir ödev olduğunu söylemiştir.

Bahadınlı, ayni gün, büyük Türk şairi Tevfik Fikret'in 100 üncü doğum yılı olduğunu hatırlatmış ve barışçı, insancı, antiemperyalist şairin kimliği üzerinde konuşmuştur.

Sargın'ın gezisi

Genel Sekreter Nihat Sargın, 13 - 16 Aralık tarihleri arasında, İstanbul ilçelerini ziyarete devam ederek, Üsküdar'dan sonra, Beşiktaş, Kadıköy, Eminönü, Gaziosmanpaşa ve Eyüp ilçelerini dolaşmış ve düzenlenen sohbet toplantılarında konuşmuştur.

Özellikle NATO'dan çıkmamızla ilgili olarak TİP tarafından açılan kampanya ve Kıbrıs sorunu üzerinde duran Genel Sekreter, partimizin yurt çapında ve özellikle köy emekçileri arasında kaydettiği gelişmeyi örnekler vererek anlatmış, üyelerin bu konulardaki sorularını cevaplandırmıştır.

Örnekler arasında; daha resmen kayıtlı üyemiz bulunmayan bir köyden gelen bir mektubun, ilçe başkanını gerçekten şaşırttığını, çünkü, bu köydeki emekçi vatandaşların, köy kahvesinde kendiliklerinden parti görevlisi ve yedek üyeler seçtiklerini ve seçim sonucunu ilçeye bildirdiklerini söyleyen Sargın, özetle şöyle demiştir :

«Diğer bir ilde, il başkanı, bir sohbet gezisi yapmak üzere bir köye gidiyor. Hiç kayıtlı üyemiz olmayan bu köyde, il başkanı daha söze başlamadan kahveden fırlayan gençler, bir genç arkadaşla dönüyorlar. Bu genç arkadaş, kendisini «Ocak Başkanı» olarak tanıtıyor. (Eski alışkanlıkla, halkımız, parti görevlilerine hâlâ ocak başkanı demektedir) Yollar kapalı olduğu için ile gelip parti merkezi ile temas kuramadığını belirtiyor. Yanındaki bir okul defterinden, partiye kaydettiği köylü emekçilerin ad ve soyadlarını, imza ve parmak izlerini gösteriyor.»

Sargın başkaca örnekler de vermiş ve bu büyük uyanışı hızlandırmak için, bütün partili kardeşlerimize büyük görevler düştüğünü söylemiştir.

Ömer İnanç'ı kaybettik

TİP üyesi Ömer İnanç'ı kaybettik. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi, partimizin Çankaya İlçesi'ne kayıtlı İnanç, 21 Aralık Perşembe günü vefat etti.

Ölümü, partili - partisiz kendisini tanıyan herkesi üzen İnanç, disiplinli çalışması, verilen her görevi ayni önem derecesi içinde değerlendirmesi, enerjisi ile sevgi ve takdir toplamış, genç bir arkadaşımızdı. 27 Yaşındaydı.

İnanç, Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yapmış, 1963 yılında Fransa'ya, giderek, yüksek matematik ve ekonomi öğrenimini pekiştirmiş, daha sonra Türkiye'ye gelerek kendini eyleme adamıştı.

İlçesinin köy ekip başkanı olan İnanç, bu görevini aksatmaden uygularken, program açıklaması çalışmalarında da devamlı ve başarılı faaliyet göstermişti. Evliydi.

İnanç, İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerini biliyordu. Çevirileri vardır.

Ömer nİnanç'ın ailesine ve arkadaşlarına başsağlığı dileriz.

Mehmed Kemal TİP'ne girdi

Türkiye İşçi Partisi, yurdun dört yanında büyük hızla örgütlenmeye devam etmektedir. Her geçen gün emekçi halk kütlelerini bünyesinde toplayan TİP'e, uyanık ve vatansever aydınlar da katılmakta, sosyalist kadro her geçen gün, bir kat daha yoğunlaşmaktadır.

Geçen hafta katıldığını bildirdiğimiz Ortadoğu Teknik Üniversitesi Öğretim üyesi ve Devlet Planlama Teşkilatı, Sosyal Planlama Dairesi Eski Başkanı Necat Erder'den sonra, şimdi de, yazar, gazeteci, şair Mehmed Kemal Kurşunluoğlu Türkiye İşçi Partisine kaydolmuştur.

Mehmed Kemal «Kendini sosyalist sayanlar, okuma - yazma dışında hayatın içine girememişlerdir. Gerçi, ünlü ressam, şair, yazar, sanatçı olmuşlardır ama; gündelik hayatın içinde basit görevler almamışlardır.» diyerek, her toplumcunun mutlaka Türk sosyalist hareketi temsil eden örgütün içinde eyleme katılması gerektiğini belirtmiştir.

MEHMED KEMAL KİMDİR ?

Mehmed Kemal 1920 de Ankara'da doğdu. Felsefe okumuş, hayata gazetecilikle atılmış, 25 yıldan beri çeşitli gazetelerde yazı işleri müdürlüğü ve Ankara muhabirliği yapmıştır. «Ankara Gazeteciler Sendikası», «Türkiye Gazeteciler Sendikası Federasyonu» kurucularındandır ve uzun yıllar bu kuruluşların başkanlıklarını yapmıştır.

Aynı zamanda şair olan Mehmed Kemal'in «Birinci Kilometre» (1945) ve «Dünya Güzel Olmalı» (1954) adlı iki şiir kitabı vardır. Halen çeşitli edebi ve siyasi dergilerde yazılarla, «Yeni Adana» gazetesinde günlük fıkralar yazmaktadır. Bütün bunlara rağmen, geçim kaygusundan kurtulamadığı için, «Kalem» adında bir lokanta işletmektedir.

SOL YAKA

Samim KOCAGÖZ

Sol, solcu deyimlerr, henüz memleketimizde açık bir anlama kavuşamadı. Türkiye İşçi Partisi soldur. Türkiye İşçi Partisi'nin programını; gezdiği, dolaştığı yerlerde, ufak tefek değişikliklerle okuyan, ortanın solunda olduğunu söyleyen Cumhuriyet Halk Partisi, soldur. Bu iki partinin solluğu, aralarındaki ilke uzlaşmazlığından değil, sorunlara değişik açılardan bakmalarından ileri gelir. CHP genel sekreteri Sayın Ecevit'in konuşmalarına kulak verecek olursak, solluğunu anlamakta güçlük çekeriz: Bankaları devletleştirmeyeceğiz demekle, hani soldan geriye, sağa da dönmeyip yamık durarak ortanın soluna yöneldiğini görürüz ki, bu sol da bizim, dolmuşçulukla vatandaşları bir yakadan öte yakaya götüren zekâmızın bir bulgusudur. Dikkat ediniz, lütfen inceleyiniz; Sayın Ecevit, bütün konuşmalarında TİP'in programının bazı maddelerini çıkararak konuşmaktadır. Bu noktaya suçmuş gibi parmak basacak değiliz. Ecevit, ılımlı sol olmak savındadır, böyle düşünüyorsa, düşünmekte de özgürdür. Öte yandan TİP'i de, kendilerini iyice sol sayan bazı kişi ve topluluklar bizim Ecevit'i ılımlı saydığımız gibi, ılımlı saymaktadır. Türkiye İşçi Partisi'ni ele geçirmek, başındakileri alaşağı etmek için toplantılarını basmakta. Kurultayında hır çıkarmak için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Oysa, kişilikleri, yasaların bağışladığı olanaklar elvermiyorsa, bu yaptıkları iş TİP'e, giderek memlekete ve memlekette gelişen sosyalist eyleme kötülüktür. Kendileri için İşçi Partisi'ne girmek, partide yönetime karışmak yolları, yasalarla - talihsizlikleriyle de diyebiliriz - kapalı olan kişi ve toplulukların TİP'in, giderek ülkemizdeki sosyalist gelişmenin tekerine taş koymakla siyasal tarihimizde, ne yazık ki, çok olumsuz bir oyun oynamaktadırlar. Yasalar izin vermediği için partiye kabul edilmeyen, ya da giremeyen; girip de başlara geçmeyen kişiler ve topluluklar, TİP'in durmadan eteğinden çekip tökezlemesini bekliyorlar Ve de Ortanın sağına soluna çanak tutuyorlar. Bu gidişin belirtileri görülmektedir:

Milliyet Gazetesi'nin ikinci sayfasının sağ köşesine kurulduğundan beri Sayın Metin Toker, ortanın solu adına birtakım ayak oyunlarına girişmiştir. Yurt dışındaki radikal sosyalistlerle, ya da içerdeki hizipçilerle, Türkiye İşçi Partisi'nin ilişkisini bulmak, Sayın İnönü'nün ve Ecevit'in yararına ortanın solunu güçlendirmek istemektedir. TİP'in böyle bir oyuna düşmeyeceği açıktır. TİP'e asılanların da akıllarını başlarına devşirecekleri umulur. Tarihsel bir sorumluluk yüklenmek istiyorlarsa bu hizipler, kendi başlarına bir parti kurmalı, kuramıyorlarsa kurabilecekleri günleri beklemelidirler. Türk toplumunun toplumsal kaynaşması hızla gelişmektedir. Metin Toker'e gelince: Diyelim ki tuttuğu yolda başarılı oldu, büyük söz ama edelim, yine diyelim ki Türkiye İşçi Partisi'ni kapattırdı. Meydan Sayın İnönü'ye, Ecevit'e giderek kendisine mi kalır ola? Sayın Toker'in, Adalet Partililerin kıpırsapır etmelerini nnedeni açıktır. Anadolu Halkı, AP'den kopmaktadır. AP'den kopanların kafasını kesseniz CHP'ye yanaşmaya niyeti yoktur. Bir isyan haline gelen - maalesef - bir İnönü düşmanlığı vardır köylerde. Bu düşmanlığın nedenleri tâ otuz yıl önceki yol vergisine dek dayanmaktadır. Sayın İnönü, 1946'da ortanın solundayız, diyebilseydi, belki kazanabilirdi. Bu yüzden onu halk bağışlamamaktadır. Millî Tarihimizdeki yerine, oynadığı siyasal kişiliğine saygımız, hatta sevgimiz vardır Sayın İnönü'nün. Belki çok küçük nedenler ama halkı etkilemiştir: Yol parası vermediği için hapse atıldığını nasıl halk unutamıyorsa, ben de bir yazar olarak, Nâzım'ın 13 yıl hapiste yatmasını, Sabahattin Ali'nin ölümünü unutamıyorum. Benim Sayın İsmet İnönü'ye ancak tarih sayfalarında büyük sevgim ve saygım vardır.

İnanınız, AP'lilerin arkasına düşen, şimdilerde de AP'yi bir kenara itmeye hazırlanan halk, toplum da İnönü'yü sevmektedir: (Bize ne ettin pilli dedemiz?) diye dizini döğmektedir. Sayın İnönü'ye takılan, bütün Ege köylüsünün dilinde dolanan (Pilli Dede) adını ilk duyduğumda gözlerim yaşardı. Bu adın söylenişinde büyük bir sevgi fakat aynı zamanda büyük bir kırgınlık vardı. Hani diyeceğim, Sayın Ecevit, Toker, ağızları ile kuş tutsalar halkı, halkın oylarını kendilerine çekemeyeceklerdir. Cumhuriyet Halk Partisi, Sayın İnönü ile birlikte aşamasını tamamlamıştır. Ortanın solcuları, Paşa'sız, yeni bir parti olarak kendilerini düşünmelidir. CHP'nin geçirdiği aşamadan doğan bir parti... Elbette programlarını da görmek isteriz. Aynı nedenlerden - benzerlik bambaşka ya - TİP'e asılıp takılanlar, TİP' in tekerine taş koyanlar da kendilerine göre başka bir parti kurmak zorundadır. Ya da düşünmek zorundadır. Onların fikirlerine - henüz ne fikirde olduklarını açık seçik öğrenemedik, sadece TİP yöneticileriyle uğraşıyorlar - saygımız vardır. Ama memleketin olanak ve koşulları TİP'den yanadır. TİP'in programı eksik ya da fazla açık ve seçiktir. TİP'in yolu, yöntemi, dünya aydınları arasında da olumlu karşılanmış, saygı görmüştür. Bu saygı, bugün bir sömürge haline getirilmek istenen, geri bir ülkenin aydınlarının dünyada kazandığı saygıdır. Türk aydınlarına gösterilen saygının belirtisi de Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanının Russell Mahkemesi'ne çağrılmasıdır. Sayın Aybar'ın kişiliğinde, orada Türk aydınları temsil edilmiştir.

Bu Türk aydınlarının uyanıklığının uluslararası bir kurulda söz sahibi olabilme başarısıdır. Bu şu demek oluyor ki TİP'in durumu ve tutumu Türk aydınlarının durumu ve tutumuna dünya kamu oyunda bir önem verilmesini sağlamıştır. Bırakınız Türk Sosyalizmi gelişsin!

Ona yardımcı olunuz. TİP, Ahmet, Mehmet kavgasına düşemez, oyuna da gelmez. Herkes, ne olduğunu bilmeli; ne olabileceğini düşünmelidir. Sol vardır; orta şekerli sol vardır. Var da: Bunlar ayak oyunlarını bırakıp fikirleriyle yürümelidir.

Bu yazı YENİ UFUKLAR dergisinden alınmıştır.

DUYURU

Bütün İl ve İlçe Yönetim Kurulu Başkanlıklarına:

1) Geçen yıl olduğu gibi, bu yıl da Anayasa Mahkemesi'ne Partimiz Genel Merkez ve teşkilâtının bir yıllık kesin hesabını bildireceğiz. Bu bildirime esas olacak yıl sonu hesap durumu çizelgelerini, 8 Aralı 1967 gün ve 1260 sayılı, 18 No. lu genelgemiz uyarınca, Ocak 1968 sonuna kadar Genel Merkez'in elinde bulunacak şekilde iletmenizi yeniden hatırlatırız.

2) a. Tüzüğümüzün 6 ıncı baskısı tamamlanmıştır.

b. Giriş fişlerinden ve resmî defterlerden yeteri kadar Genel Merkez'de mevcuttur.

3) a. Yeni rozetlerimiz hazırlanmıştır .Eskiden olduğu gibi tanesi 2,5 liradan, ödemeli olarak gönderilmektedir.

b. İstanbul İl Başkanlığı'nca hazırlanan anahtarlıklar, 5 liradan, İstanbul İl Başkanlığı adresinden (Himaye-i Etfal Sokak, Cağaloğlu İSTANBUL) temin edilebilir.

Gereğini rica eder, yeni yılınızı ve bayramınızı içtenlikle kutlarım.

Saygılarımla;

Nihat SARGIN
Genel Sekreter

TİP Meclis'te

Karma Komisyon Altan'ın dokunulmazlığını gene kaldırdı

Türkiye İşçi Partisi İstanbul Milletvekili, toplumcu yazar Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılması yolunda, hâkim sınıfları temsil eden siyasî partiler yeniden faaliyete geçmişlerdir.

Geçen yıl, usul aykırılıklarını göze alarak, acele dokunulmazlığı kaldırılan Çetin Altan, Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuş ve bilindiği gibi, dokunulmazlığın kaldırılması yolundaki karar, Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmişti.

Emekçi halkın bilinçlenmesini ve devlet yönetimine ağırlığını koyarak iç ve dış sömürü düzenini demokratik yoldan yıkmasını istemeyen çevreler, yazıları her gün yüzbinlerce kişi tarafından okunan Altan'ı mutlaka susturmak yolundaki telâşlarını açığa vurarak, Kıbrıs sorunu ve Bütçe çalışmalarının en yoğun olduğu bir dönemde, meseleyi ihzarî komisyona ve arkasından da Anayasa - Adalet Komisyonu'na getirmişlerdir. Her iki komisyon da, oy çokluğuyla, Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılmasına karar vermiştir.

Oysa, Altan'ın, suç teşkil ettiği iddia olunan yazıları, Meclis kürsüsünde kendi ağzından yapılmış konuşmalarda da ifade edilmiştir. Bu durumda, alınan dokunulmazlık kararı, yasalara aykırıdır. Bu aykırılık, gerek Çetin Alyan, gerekse birçok yayın organı tarafından defalarca belirtildiği halde, halkın uyanmasını, bilinçlenmesini istemeyenler, yanlış tutumlarında ısrar etmektedirler.

Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılmasının kaldırılmasıyla ilgili komisyon toplantılarında TİP Konya Milletvekili Yunus Koçak ile AP'li komisyon üyeleri arasında sert tartışmalar cereyan etmiş, Koçak'a, terbiyesizliğe kadar uzanan hücumlarda bulunulmuştur.

Altan, komisyondaki savunmasında şöyle demiştir :

«Bu bana yapmak istediklerinizi, fakir fukara halka hep anlatacağım. Bana düşmanlığınızın sebebi, onlara nasıl soyulduklarını öğretmeye çalışmamdır. Gidip söylesenise halka ki, komünizm, köylülerle işçilerin sınıf diktasıdır. Köylülerle işçilerin, burjuva sınıfına karşı ihtilâlidir. Bu tarifi halkın öğrenmesini istemiyorsunuz. Çünkü halkın kafasına yanlış klişeler sokarak, onlar için uğraşanları halkın gözünde küçük düşürmeyi kendi çıkarlarınıza uygun buluyorsunur.

Ben, ihtilâlci sosyalist değilim; ama sosyalistim. İhtilâlci sosyalizm ile sosyalizm arasındaki farkı da halka elbette anlatacağım. Anlatacağım ki, siz, halkın kafasına soktuğunuz yalan ve uydurma klişelerle hal kiçin çalışanları, halkın gözünde küçük düşürmede başarılı olamayacaksınız. Bu uyduruk silâhınız da elinizden düşsün. Her sömürüye karşı çıkanı komünist diye, komünistliği de kadın tellâllığı diye anlatmayasanız.»

Komisyonun aldığı kararlar, muhtemelen ayni acele ve telâşla Millet Meclisi'ne getirilecektir. Çetin Altan hakkında, kendisine izafe edilen suçlara verilmesi gereken hapis cezalarının toplamı 150 yıldır.

Dokunulmazlığının kaldırılması istenen milletvekili ve senatörlerle ilgili 83 dosya daha komisyonda sıra beklerken, Çetin Altantan' ın dosyaları, öncelikle ele alınmış bulunmaktadır. Oysa, incelenmesi dönem sonuna bırakılan bu dosyalarda yer alan suç iddiaları arasında, adî ve aşağılatıcı suçlar yer almaktadır.

DOKUNULMAZLIK MÜESSESESİ NEDİR ?

Anayasa Mahkemesi'nin, bundan önceki dokunulmazlık kaldırılması kararını iptal eden karar metninde, dokunulmazlık müessesesiyle ilgili olarak özetle, şöyle denilmektedir :

«Yasama dokunulmazlığı, Anayasa'mızın 79'uncu maddesinde yer almıştır. Bu maddenin 1'inci fıkrasında sorumsuzluktan söz edilmektedir. Fıkra hükmüne göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Meclis'te ileri sürdükleri düşüncelerden ve bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar. İkinci fıkra hükmüne göre ise; Ağır cezayı gerektirir suçüstü hali dışında, suç işlediği ileri sürülen bir meclis üyesi, kendi meclisinin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz.» ?

Üretici nasıl soyulur ?

Meyve ve sebze üreticilerinin elinden ucuza satın alınan ürünler için alınacak tedbirleri belirlemek üzere bir Meclis araştırması açılması önerilmiştir. Bu öneri üzerinde, Türkiye İşçi Partisi Adana Milletvekili Ali Karcı konuşmuştur.

Karcı, uzun konuşmasında, üreticinin güç durumunu etraflıca belirtmiş, özetle şöyle demiştir :

«Üretici türlü yollardan soyulur. Birincisi, üretim malları tacirleri, yani parası olanlar, üç beş ay önceden gelip, tarlayı, bahçeyi veya bağı köylünün sıkışıklığından istifade edip kapatırlar. Köylü muhtaç durumdadır. Çünkü, bankalar kredi açmaz. Ya borcunun vadesi gelmiştir, veya evine alması icap eden tuzdan, bezden, gazdan yana ihtiyaç içindedir. Üçe beşe bakmadan alivre satış yapar, sonra bütün yıl didinir. Alivre alış yapan tüccarın hesabına çalışıp durur.

Çalıştığı zaman ile, aldığı para, hesaba vurulursa; yevmiyesinin inanılmayacak kadar küçük bir paraya geldiği görülür. Nitekim, tütün üreticisinin yevmiyesinin 66 kuruşa geldiği, Meclis kürsüsünden yapılan hesaplarla meydana çıkmıştır.

KÖYLÜ ARACININ KÖLESİ DURUMUNDA

Kârcı, şöyle devam etmiştir :

«Görülüyor ki, üretici, kendi toprağında, aracıların kölesi durumundadır. O kadar kölesi durumundadır ki, gazete sütunlarına geçen şifreli telgrafları bilmeyenlerimiz yok gibidir.

Bir maldan, büyük şehirlere fazla miktarda gelirse, hiç şüphesiz fiyatlar düşer. Kabzımal; çok zahmet edip, çok yorulup, çok mal satıp ,az para kazanacağına; az mal satıp, zahmetsizce çok para kazanmak yoluna sapar.

Bunun için, üretici bölgelere şifreli telgraflar çekip mal gelimini durdururlar. Tabii, hemen fiyatlar yükselir. Yukarıda da söylediğim gibi, bu artıştan üretici gereği gibi faydalanmaz. Çünkü, o zaten aracının merhametine terkedilmiş durumdadır.

Hiç şüphesiz, bu durum bu kap - kaç düzenin doğal bir sonucudur. Bir tarafta elmanın yüzünü görmeyenler, öbür tarafta, malını satamadığı için, 5 kuruştan hayvanlarına yedirenler. Bundan iki yıl önce, Zonguldak'a giderken, yol üzerindeki bir köyde, etrafımıza toplanan on - on beş çocuk, hayretle gördük ki, ömürlerinde hiç nar görmemişler ve yememişler. Sadece adını duymuşlar. Düşününüz; bir tarafta, meyveler, alıcı bulamadığı için çürümekte, atılmakta, sebzeler tarlalarından toplanılmamakta, öbür tarafta bu memleketin insanları, gıdasızlıktan, bakımsızlıktan perişan durumda kalmaktadırlar».

Ali Karcı, daha sonra, yaş meyve sebze ihracatında da ayni bozuk düzen sebebiyle başarı kazanılamadığını belirtmiş, Meclis araştırması açılmasının yerinde olacağını ifadeyle», Türkiye İşçi Partisi' nin lehte oy kullanacağını açıklamıştır.

Emekçi halktan Partisine

15 yeni partili

Sayın İşçi Partisi Genel Başkanı
Mehmet Ali AYBAR

Şimdiye kadar partinizin köylerinizde Kötü yollara sürüklendiğinden sizlere hiç rey vermedik. İyilerin arkasında gide gide yorulduk hatta perişan bir duruma düştük. Şimdiyse Köyümden 15 arkadaşımla beraber partinizin gittiği yola iştirak ediyoruz Tafsilatlı gaztelerinizi bekliyoruz. Partimizi geliştirmek için elimizden gelen gayreti sarfedeceğiz.

Satırlarıma son verirken hürmetle ellerinden öperim Mektubumu aldığınızda Cevabını beklerim.

G. Hasan ÖZ Ilgın — Konya Avdan Köyü

Sefalete terkedilenler

Sayın

İşçi Partisi Genel Başkanı

Sayın başkanımız. Maddi imkânsızlık içinde Türkiye'de çırpınırken işçi kanalları ile dış ülkelerde çalışan bu yokluk zirvesinden kurtulduklarını görerek dış ülkelere gitmek için başvurmuşsakta gidemedik ancak kendi paramızlan gelmeye meçbur kaldık anavatanda coluk çocuğumuzun rızklarını satarak turist olarak işte fıransanın sentetyen şehrine gelerek işe girdik ve bizler gibi bu şehirde yüzlerce Türk işçisi çalışmaktadır. Hatta burada aldığımız geniş malumata göre, binlerle Türk işçilerinin işte Fransanın muhtelif yerlerinde ve türlü işkollarında çalıştıklarını anladık. Sayın devletimiz diğer ülkelerle işçi anlaşması yaparak kayrı ülkelerde çalışan Bütün Türk işçileri anlaşma gereğince aile çocuk parası alıyorlar. Biz mahrum ve açiz Türk yavrularınızda bu durumlardan mahrum ve bitap. Sizler gibi feryatlarımıza el atarak yaralarımızın sarılması için gereken gerekçeleri düşüneceğinizi sabursuzlukla beklemekteyiz. Sayın B.Ş.K. acaba sayın devletimizin bu yolda bizler gibi karip açiz evlatları hakkında Menfi Müsbet bir kararlarının olup olmadığını bilmediğimiz için siz sayın B.Ş.K. kanımıza uzak Fransadan açıklı feryadımızı duyurmak istedik ki işte Fransa toprakların türlü sıkıntı içinde türlü müşkülatla ana vatan Türkiyeden ayrı ve hatta aile efratlarından Mahrum ve Hasret yaşayan Binleıle Türk çocuğunun sizlere ulaşan acı feryatlarını gözönüne alarak Türk kanunları çerçevesinde bu yerlerdede hüküm sürerek işçi haklarımızın tanınması için gereken çarelerin dermeyan edilmesini Yüksek Makam ve hamiyetli vijdanlarınızdan arz ve talep ederiz saygılarımızla Adres Türk İşçileri adına gönderen Anavatan Adresi Güneyyurt Mustafa KAYNAR Ermenek — KONYA

«Tarlam ebedi yok...»

İşçi Partisi Genel Başkanlığına

Selamlar temeni ederim göndermiş olduğunuz 16 parça kitapjları aldım çok derecesiz memnun oldum köyümüz tarafından okundu köylü kardeşlerimiz hep can kulağıyla dinlediler o ben evime götüreyim okuyum diyor, o ben okuyayım diyor şimdi ben köyümüzde bir oda kiralayıp orda kitapları okuyup köylüye anlatacağım ve de yakın köylere gideceğim şimdiyse bütün köylüler diyorki senin her dediğin olur diyorlar şu camimize Az ve çok onlardan yardım istiyivor diyorlar Bana biraz adalet partililer siz kumunizsiniz dediler camiye filan yardım yapmazsınız diyorlar ne yapayım elimde biraz para olacak onların ağzını tutacağım ama elimde yok köyde iki gün yevmiyeye giderim ailemlede dört gün yeriz 4 baş nüfuzum tarlam ebedi yok amelelikle geçim temin ederim.

Saygı ve selamlar İşçi Partisini candan kutlar eyi, şanslar ve işlerinde başarılar dilerim.

Koru Alan Köyü H. Hüseyin ALTAŞ
Hadim — KONYA

Kanala gömülen millet parası

Sayın Çetin Bey,

Ben Gümüşören Köyü Muhtarı Yusuf Bulutum. Köyüm, Kayseri Vilâyeti'nin 90 Km. güneyinde Yeşil Develi Kazası'nın tarihi eski Fıraktin, şimdiki adı Gümüşören Köyüdür.

Arz etmek istediğim konu :

Yakınımızda Zamantı ırmağı geçer. Kayseri Devlet Su İşleri, bu ırmaktan bir kanal açtırdı köylüye bu kanal tam 10 km. (on) kanalın üstü 3 M. 30 cm. diki 1,5 metredir. Düşünün bu kanala harcanan insan gücüne.

Bu kanal için devlette ayrıca 20 km. için 300.000 lira harcadı. Bu parayı da bize 40 yılda ödemeli için zorla senet imza ettirdi.

Şimdi bu köylü bu parayı ödemiyor. Zira kanaldan su akmıyor. Kanala bizim emeğimiz neyse devletin ve Fakir Milletin 300.000 lirası gömüldü. Eğer her yere harcanan para böyle ise

Bu mektubu, T.B.M.M. okuyarak. Kayseri D.S.İ. Müdürünü kaleme almanızı saygı ile rica ederim.

Yusuf BULUT Gümüşören (Fıraktin) Köyü Muhtarı. Develi — KAYSERİ

«Ergeç muvaffak olacağız...»

Sayın TİP genel başkanı sevgili çok kıymetli Mehmet Ali Aybar selamlarım ellerinden öperim allahdan sana ve Çetin Altan ve gayri ismini bilmediğim iyi niyetli memleketini seven millet için kendini milletine adayan kıymetli insanlara allahdan cesaret ve bu memleket davasında muvaffak olmanızı ve Türk milletine hayırlı olmasını başarlılık ile biran önce bitmesini 1 memleket çocuğu olmamla istemekteyim her an bu memleket menfaati için babam amcam nasıl bir menfaat gözlemeden çalışmış fransız ile ise bende aynen çalışıp namus için ya öleceğim yada bu şerefsiz insafsız mındar etyiyen korkakları ve getirip bizim cenet yurta onları sokan menfaatinin için bu memleketi bu hale sokanları yok olmasını dilemekteyim. Ve erde geçıe muvafak olacağız ve rüyamda görmüşüm ve Babam ölmezden önce bana söylemişdir.

Beşyol Bakkaliyesi Şefik Gönenç AKYOL Cad. No : 3 Gaziantep

Devrimci Basın

Aşağıdaki gazete ve dergiler, mahalli teşkilâttaki arkadaşlarımız tarafından yayınlanmaktadır.

Abone olunuz, abone bulunuz.

SÖMÜRÜCÜLÜĞE KARŞI SAVAŞ :

15 Günlük toplumcu gazete. Sayısı 50 kuruş. Trabzon'da Trabzon İl Başkanı Atila Aşut arkadaşımızın yönetiminde yayınlanır.

Adres : Uzun Sokak C. 3 TRABZON

UYANIŞ :

Haftalık Toplumcu Gazete. Sayısı 25 kuruş. Yıllık abonesi 10.— TL. Ordu'da Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Ordu İl Başkanı Kemal Aksoy arkadaşımızın yönetiminde yayınlanmaktadır.

Adres : Stadyum Cad. 2/B ORDU

SÖMÜRÜCÜYE YUMRUK :

15 günlük siyasi gazete. Sayısı 25 kuruş. Yıllık abonesi 6.— TL. Zonguldak'ta, Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Zonguldak İl Başkanı Hüsamettin Güven arkadaşımızın yönetiminde yayınlanmaktadır.

Adres : Posta Kutusu 27 ZONGULDAK

ÖRGÜT :

EMPERYALİZME KARŞI, SOSYALİZM İÇİN :

15 Günde bir yayınlanır toplumcu gazetedir. İstanbul'da, İstanbul İl Yönetim Kurulu üyesi Müşfik Erem'in yönetiminde yayınlanmaktadır.

Adres : Mirat Han, Cağaloğlu — İSTANBUL

TİP Yayınları

Mehmet Ali AYBAR	Hodri Meydan 1 lira
Mehmet Ali AYBAR	Türkiye'yi Adalet Partisi Kalkındıramaz 1 lira
Çetin ALTAN	Hükümet Kapitalist Bir Hükümettir 1 lira
Çetin ALTAN	Demir Çimento Karaborsası 1 lira
Tarık Ziya EKİNCİ	Doğu Dramı 2 lira
Mekin DİNÇER	Plânlı Devrimcilik 50 kuruş
Selâhattin HİLÂV	Toplumculuk ve İnsan 50 kuruş
İdris KÜÇÜKÖMER	Bağımsızlık Sorunu 50 kuruş
Murat SARICA	1961 Anayasasının Sosyal Niteliği 50 kuruş
Murat SARICA	Halkçılık, Miliyetçilik Devrimcilik 50 kuruş

●

Sosyal Adalet Yayınları

Hüseyin KORKMAZGİL	Öhhööö! 3 lira
Maurice DOBB	Kapitalizm Dün, Bugün 4 lira
Maurice DOBB	Az gelişmiş Ülkeler ve İktisadi Kalkınma (Tükenmiştir)
Oscar LANGE	Kalkınma Yöntemleri (2. Baskı) 3 lira

Bu yayınlar aşağıdaki adresten ödemeli veya posta pulu karşılığında istenebilir. 20 liradan yukarı siparişlerde % 20 indirim yapılır.

Türkiye İşçi Partisi Genel Merkezi Mithatpaşa Cad. 63/1 — ANKARA

Mithatpaşa Cad. 63/1
Yenişehir — ANKARA

SAYIN Izzettin Silier
Cevdet Paşa cad. 96
Bebek
İSTANBUL

BAYRAMINIZ VE
YENİ YILINIZ
KUTLU OLSUN